

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD**

ZITTING 2023-2024

Nr. 10

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van dinsdag 7 mei 2024

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHT VAN VERHINDERING	4
MEDEDELINGEN	4
WIJZIGING SAMENSTELLING VAN HET BUREAU (R.v.O., art. 3 en 4)	4

BEGROTINGSSTUKKEN VAN DE RAAD (R.v.O., art. 53)

Rekening voor het dienstjaar 2023 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Rekening van het Reservefonds – Stuk 9B (2023-2024) – Nr.1

Algemene bespreking	5
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre, verslaggever</i>	
Stemmingen	5

ONTWERPEN VAN VERORDENING (R.v.O., art. 41, 42, 43 en 53)

- Ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2023 – Stuk 7 (2023-2024) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking	5
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre, verslaggever – Pepijn Kennis – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
Stemmingen	6

- Ontwerp van verordening tot goedkeuring van de vijfde aanpassing (nr. 2024/5) van het Meerjarenplan 2022-2025 van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – Stuk 6A (2023-2024) Nrs.1 en 2

Algemene bespreking	7
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre, verslaggever – Mathias Vanden Borre – Arnaud Verstraete – Guy Vanhengel – Bianca Debaets – Pascal Smet – Gilles Verstraeten – Pepijn Kennis – Cieltje Van Achter – Fouad Ahidar – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter – Sven Gatz, collegelid – Ans Persoons, collegelid</i>	
Stemmingen	34

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT (R.v.O., ART. 72)

Voorstel tot wijziging van art. 69 van het Reglement van Orde van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, ingediend door mevrouw Els Rochette – Stuk 3B (2023-2024) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking	34
<i>Sprekers: Jan Busselen, verslaggever</i>	
Artikelsgewijze bespreking en stemming	35
Stemmingen over het geheel	35

**ADMINISTRATIEF STATUUT VAN DE GRIFFIER VAN DE RAAD VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (R.v.O., ART. 71)**

Algemene bespreking 35
Sprekers: Gilles Verstraeten, verslaggever

Stemmingen 35

PERSONEELSTATUUT VAN DE PERMANENTE DIENSTEN VAN DE RAAD (R.v.O., ART. 71)

- Voorstel tot invoering van diverse wijzigingen van het Personeelsstatuut van de Permanente Diensten van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie naar aanleiding van het nieuwe administratieve statuut van de griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Algemene bespreking 36
Sprekers: Gilles Verstraeten, verslaggever

Stemmingen 36

PERSONEELSTATUUT VAN DE PERMANENTE DIENSTEN VAN DE RAAD (R.v.O., ART. 71)

- Voorstel tot invoering van diverse wijzigingen van het Personeelsstatuut van de Permanente Diensten van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Algemene bespreking 36
Sprekers: Gilles Verstraeten, verslaggever

Stemmingen 37

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

- de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot de betoging rond het lerarentekort

Sprekers: Jan Busselen – Arnaud Verstraete – Pepijn Kennis – Sven Gatz, collegelid

- de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het plaatstekort in het basisonderwijs

Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid

DANKWOORD 47

BIJLAGEN 50

TREFWOORDENREGISTER 52

10de vergadering

Vergadering van dinsdag 7 mei 2024

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.12 uur geopend.

Voorzitter: mevrouw Els Rochette

BERICHT VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Soetkin Hoessen is verontschuldigd.

MEDEDELINGEN

De voorzitter: Bij mail van 26 april 2024 laat mevrouw Khadija Zamouri weten dat zij overeenkomstig artikel 9 van het Reglement van Orde niet langer deel zal uitmaken van de Open Vld-fractie binnen de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Voortaan vormt zij een nieuwe erkende politieke fractie, met de naam 'Khadija Zamouri', waarvan zijzelf als enige lid het voorzitterschap opneemt.

Bij mail van 3 mei 2024 laat de Open Vld-fractie weten dat mevrouw Carla Dejonghe wordt aangeduid als fractievoorzitter in de Raad.

WIJZIGING SAMENSTELLING VAN HET BUREAU (R.v.O., art. 3 en 4)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging in de samenstelling van het Bureau. Aangezien mevrouw Khadija Zamouri de Open Vld-fractie heeft verlaten, werd een herberekening uitgevoerd met betrekking tot de samenstelling van het Bureau.

De 7de plaats in het Bureau komt nu toe aan de Groen-fractie.

Het uittredende Bureau was als volgt samengesteld:

- voorzitter: mevrouw Els Rochette
- ondervoorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen
- secretarissen: mevrouw Cieltje Van Achter, mevrouw Lotte Stoops, de heer Gilles Verstraeten, de heer Guy Vanhengel en mevrouw Carla Dejonghe

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Mevrouw de voorzitter, ik stel voor de heer Juan Benjumea Moreno te benoemen als vijfde secretaris van het Bureau.

De voorzitter: Wij hebben het voorstel van de heer Arnaud Verstraete gehoord.

De heer Juan Benjumea Moreno zal mevrouw Carla Dejonghe vervangen in het Bureau.

BEGROTINGSSTUKKEN VAN DE RAAD (R.V.O., art. 53 en 54)

Rekening voor het dienstjaar 2023 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Rekening van het Reservefonds – Stuk 9B (2023-2024) – Nr. 1

Algemene bespreking

De heer Mathias Vanden Borre, verslaggever: Ik verwijs naar het verslag. Ik dank de diensten voor het uitstekende werk. We hebben vijf jaar lang goed kunnen samenwerken met onze fractie en met de meerderheid in het Uitgebreid Bureau. De laatste rekening van het dienstjaar 2023 zullen we dan ook goedkeuren.

- De bespreking is gesloten.

Stemmingen

- De Rekening van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het dienstjaar 2023 wordt aangenomen met 13 stemmen voor. Eén lid heeft zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette

Heeft zich onthouden: Pepijn Kennis

- De rekening van het Reservefonds van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het dienstjaar 2023 wordt aangenomen met 13 stemmen voor, 1 lid heeft zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette

Heeft zich onthouden: Pepijn Kennis

ONTWERPEN VAN VERORDENING (R.v.O., art 41, 42 en 43 en 53)

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2023 – Stuk 7 (2023-2024) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De heer Mathias Vanden Borre, verslaggever: Ik verwijs ook naar het verslag. Ik dank iedereen, alle diensten en medewerkers, voor de rekening, die wij ook zullen goedkeuren.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Er is zoals gewoonlijk een uitstekend verslag gemaakt. Wij verwijzen dus ook naar het schriftelijk verslag met veel dank voor de diensten.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik kon niet aanwezig zijn in de commissie, maar had één opmerking. Zoals ik ook de voorbije jaren heb gedaan, merk ik dat er weer fors minder is uitgegeven aan personeelskosten dan was voorzien in de begroting. Ik stel me daar toch vragen bij, vermits de Brusselse Burgerassemblee wil dat maatschappelijk waardevolle beroepen gewaardeerd worden. Het personeel dat voor de VGC werkt, verricht maatschappelijk waardevol werk. Ik vraag me dus opnieuw af hoe dat komt. De voorbije jaren hebben we regelmatig daarover gediscussieerd. Het gaat vaak om niet-vervangingen, om mensen die met pensioen gaan en door jonge mensen worden vervangen, maar ook om mensen die langdurig ziek zijn, met zwangerschapsverlof zijn en dergelijke, die niet altijd vervangen worden. Ik vraag me af of dat een gezond personeelsbeleid is. Er is budgettaire marge om dat personeel aan te nemen, maar dat gebeurt toch niet.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De uitleg is dezelfde als de vorige jaren. Er wordt een begroting voor een volledig jaar opgemaakt. We voeren een gezond begrotingsbeleid door ervoor te zorgen dat we de nodige middelen hebben. Soms worden mensen zwanger, zijn ze tijdelijk afwezig, met ziekteverlof. Er is in die budgetten voorzien om die mensen aan te werven. Die budgetten zijn daarom ook ingeschreven. Er is geen bewuste politiek om mensen niet te vervangen of daarmee langer te wachten. Het is echt een keuze om in volle begrotingen te voorzien. Op het einde kan die onderbenutting dan ook worden gebruikt voor andere zaken.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik kan alleen maar vaststellen dat het jaar na jaar opnieuw voorvalt. Ik geloof graag dat het altijd onvoorziene omstandigheden zijn. Ik kan me ook indenken dat het niet altijd gemakkelijk is om personeelsleden te vervangen. Ik heb er zelf ook ervaring mee. Er lijkt me evenwel werk aan de winkel om ervoor te zorgen dat iedereen goed kan blijven werken en dat, als er in een team veel mensen uitvallen, dat team kan blijven draaien en het werk niet op de rest van onze ambtenaren of medewerkers terecht komt.

- De bespreking is gesloten.

Stemmingen

Het enige artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen.

Het ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2023 wordt aangenomen met 13 stemmen voor, 1 lid heeft zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette

Heeft zich onthouden: Pepijn Kennis

Ontwerp van verordening tot goedkeuring van de aanpassing nr. 2024/5 van het Meerjarenplan 2022-2025 – Stuk 6A (2023-2024) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De heer Mathias Vanden Borre, verslaggever: Ik bedank de diensten voor het uitstekende verslag. Er zijn vragen gesteld, die het College heeft beantwoord. Ik stel voor dat we overgaan tot de algemene bespreking.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: We hebben in de bevoegde commissie inderdaad een toelichting gegeven, waarvan een goed verslag is gemaakt en waarvoor ik de verslaggever en de diensten bedank. Ik verwijs er graag naar.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het is de laatste keer dat ik op het spreekgestoelte sta in deze regeerperiode – een ietwat speciaal moment. Zoals is aangehaald, was er al een commissiebespreking. Ik verwijs dan ook naar het verslag. Een aantal vragen zijn gesteld, die heeft het College beantwoord.

Ik zou me vandaag, in overleg met de fractiegenoten, willen toespitsen op een soort eindevaluatie van het College. Verschillende media hebben al een evaluatie gepubliceerd. Met sommige zaken zijn we het eens, met andere minder. Het is in dit gremium gepast om de zaken te overlopen en daarbij zelf nog eens de puntjes op de i te zetten.

Mevrouw Persoons, u bent in figuurlijke zin het ‘jongste’ collegelid. U hebt een jaar de tijd gehad om collegelid Pascal Smet te vervangen. Enerzijds bestaat er weinig discussie over dat voormalig collegelid en huidig raadslid Pascal Smet de thema's goed kende, maar ook u kreeg de thema's redelijk snel in de vingers. In die zin was er wel continuïteit. Ik heb u en uw voorganger veel vragen gesteld over veel thema's van uw bevoegdheden. U kon me altijd een antwoord bezorgen, waarmee ik soms een beetje op mijn honger bleef zitten, maar er zijn nooit echt zware problemen opgedoken.

Anderzijds heb ik nooit echt het grote verschil gemerkt, nergens grote doorbraken vastgesteld, nergens echte vernieuwingen in het beleid opgemerkt of toch net iets te weinig. U mag me gerust tegenspreken, maar inzake cultuur heb ik deze legislatuur niet echt een baanbrekend nieuw project of een nieuwe realisatie gezien. Nochtans is Brussel rijkelijk bediend inzake cultuurmiddelen van de Vlaamse Gemeenschap. Die inspanningen zijn doorheen de regeerperiode altijd gehonoreerd en zelfs toegenomen. De oorzaak is dus niet een tekort of minder investeringen vanuit Vlaanderen, maar veeleer dat te weinig is gezocht naar nieuwe projecten en nieuwe investeringen.

Daarnaast lopen cruciale projecten een achterstand op. Ik heb u er meermaals over geïnterpelleerd. De grote projecten van deze regeerperiode hebben stuk voor stuk een significante vertraging opgelopen. Ik verwijs naar Nekkersdal, De Markten en het zwembad Abattoir. Een aantal jeugdhuizen staan ook nog altijd voor een grote uitdaging. Ik vergeet er misschien nog een paar op te noemen, maar het zijn stuk voor stuk geen kleine projecten. Ze zouden echt wel een impact moeten en kunnen hebben voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Ik had te weinig de indruk dat u er echt bovenop zat en dat de grote beloftes die aan het begin werden gemaakt, echt werden gerealiseerd. Alleszins zijn we nu een maand voor de

verkiezingen en het lijstje dat aan het begin van de regeerperiode werd opgesteld, is vandaag nog altijd onaf.

Ik verwijs ook naar de bovenlokale sportinfrastructuur. Een van de grote kritieken op de vorige legislatuur was dat er middelen waren blijven liggen. Er loopt nog altijd een projectoproep van Vlaanderen om bovenlokale sportinfrastructuur te financieren. Deze regeerperiode was het de bedoeling om die te reserveren voor het zwembad Abattoir. Er was een principeakkoord met Vlaanderen, maar tot op heden kunnen die middelen niet worden toegekend, omdat er geen effectief project is ingediend, zoals u in de Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid hebt aangegeven. In dit dossier hebt u dus een steek laten vallen.

Op het vlak van jeugd en sport is veel gerealiseerd. Afgelopen weekend was ik bijvoorbeeld op Stadskriebels. Het is prachtig hoe de Vlaamse Gemeenschap het verschil maakt en hoeveel mensen, organisaties, kinderen en ouders worden samengebracht. Natuurlijk heeft het goede weer er ook aan bijgedragen. Het vormt een goed voorbeeld van hoe deze thema's bijdragen tot gemeenschapsvorming in onze stad. Dat is cruciaal voor ons.

Tegelijkertijd stellen we vast dat de wachtlijsten in veel jeugdclubs en sportclubs alleen maar lijken toe te nemen. Daarover hebben we overigens al gedebatteerd. Ook in dit dossier mis ik de ambitie om beter te doen en meer ketjes, ouders, sportieve Brusselaars en jeugdclubs een perspectief te bieden. Ik had meer synergieën verwacht met de Vlaamse minister van Brussel, maar ik heb niet de indruk dat die in vijf jaar uiteindelijk zijn gevonden en er ook op dat vlak het verschil werd gemaakt.

Ik kan niet anders dan concluderen dat het niet over de hele lijn slecht was, maar dat het misschien toch onvoldoende was.

Collegelid Sven Gatz, u hebt het meeste ervaring als collegelid voor deze Raad. U hebt die ervaring binnen het College gebruikt en gevaloriseerd. U hield de zaken in de hand en u hebt een fantastisch mooie erfenis gekregen van uw voorganger Guy Vanhengel, met een palmares dat ronduit indrukwekkend oogt. Vriend en vijand beamen dat de scholen van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel het vlaggenschip zijn. Het is een van de cruciale redenen waarom wij elke dag het verschil maken in Brussel. Aan dat palmares, met een zeer mooie infrastructuur maar ook uitstekende, geëngageerde schoolteams, hebt u verder getimmerd. U hebt het schip bewaakt.

Er werd soms water gemaakt. De coronaperiode is voor iedereen helaas moeilijk geweest, ook voor het onderwijs, al onze ketjes in Brussel en daarbuiten, de leraren, schoolteams, directies en dergelijke. Misschien is hier en daar water gemaakt, maar dankzij het beleid in Vlaanderen en dankzij u verkeren we ondanks de uitdagingen, zoals het lerarentekort, vandaag opnieuw in redelijk veilig vaarwater. Zoals u zelf hebt aangehaald, neemt het lerarentekort zelfs sneller af dan in Vlaanderen. Dat is een gedeelde verdienste met Vlaams minister Ben Weyts. Om het met een boutade te zeggen: hij zaagde de planken, u schaafde de randen. Soms was er eens een splinter in het vel, maar de planken hielden het water tegen, het schip vaart verder.

Ook het investeringsritme blijft gehandhaafd en verschuift richting secundair onderwijs. Dat is een goede zaak, want de demografie noodzaakt ons daartoe. Toch blijven de uitdagingen groot. Het is en blijft essentieel dat we kwaliteitsvol onderwijs aan alle ketjes en ouders

blijven garanderen en zelfs verbeteren. Ik verwijs naar het bezoek van de Commissie Onderwijs en Scholenbouw onder voorzitterschap van Gilles Verstraeten aan de Michaela School in Engeland. Bij veel collega's zijn ogen opengegaan. Hopelijk kunnen we daarop samen voortbouwen om kwaliteitsvol onderwijs in onze stad te verbeteren. Er zijn absoluut nog kansen. We zijn geen doemdenkers. Alle ketjes verdienen de excellentie.

Collegelid Sven Gatz, daarom oordelen wij dat u wel een voldoende kwaliteitsvol palmares hebt en dat u wel geslaagd bent.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt, dit College is begonnen zonder plannen, zonder duidelijke ambitie, zonder een duidelijke richting waar het heen moest deze legislatuur. Eerst moest een burgerbevraging plaatsvinden. Dat was vreemd, want het was alsof het nieuwe College, met u als voorzitter, blijkbaar zelf geen ideeën had. Het was des te vreemder, omdat u behoort tot de grootste partij in deze Raad en voor de verkiezingen verklaarde dat u het allemaal anders zou aanpakken. Het project Stadspiratie heeft evenwel een jaar tot anderhalf jaar op zich laten wachten. Heeft er iemand nadien nog iets over gehoord?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik zou graag een beroep doen op artikel 29. Iedereen herinnert zich dat we het reglement hebben aangepast op initiatief van mevrouw Hilde Sabbe. Met de intentie om de debatten in de Raad dynamischer te maken, hebben we beslist een onderbrekingsrecht toe te staan, waarvan ik graag gebruik zou maken.

Mijnheer Mathias Vanden Borre, bent u vergeten dat er ook een bestuursakkoord was, waarin heel duidelijk de intenties van dit College zijn opgesomd? Bent u misschien ook vergeten dat op het ogenblik dat Stadspiratie was afgewerkt, u het verwijt maakte dat er te weinig nieuwigheden waren en dat het te veel geleek op wat het College al had beslist? U zult moeten kiezen wat uw kritiek eigenlijk is.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik zal mijn tussenkomst voortzetten. Vanuit Vlaanderen is er wel innovatie aangebracht binnen onze Raad en het College. Ik verwijs naar het meerjarenplan dat we vandaag bespreken. We hebben het technisch gezien niet meer over een begroting, maar over een meerjarenplan. Dat is een vernieuwing met een impact voor het beleid.

Zoals ik al heb vermeld, heeft Vlaanderen altijd en voor veel thema's de gemaakte afspraken gehonoreerd. De essentie van de VGC en dit College is evenwel aanvullend beleid voeren, gericht op de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Die kerntaak is doorheen de legislatuur helaas naar de achtergrond verdwenen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt, erger nog is de vaststelling dat onder uw voorzitterschap de VGC zichzelf is beginnen uitkleden, namelijk een aantal taken heeft afgestoten. Dat kunnen we alleen maar ten zeerste betreuren. U geeft moedwillig beleidsruimte op, u stoot vernieuwing af, u verwaarloost de positie van het Nederlands en last but not least geeft u daarvoor geen enkele afdoende verklaring. De VGC heeft geen geldgebrek. De sectoren zelf waren geen vragende partij. Voor ons was dit allemaal al stoemelings, een beetje in den duik, om niet te zeggen heimelijk. We moesten het allemaal maar vernemen zonder daarover in de Raad een voorafgaand debat te hebben gevoerd.

Ook inzake het thema welzijn is weinig te melden. Net zoals in de GGC heb ik niet de indruk dat u echt vocht voor uw beleidsdomein. Nochtans zijn er uitdagingen, maar na vijf jaar heb ik niet de indruk dat u die handschoen echt hebt opgenomen. Ik verwijs naar het tekort aan kinderbegeleiders in de kinderopvang. In het Vlaams Parlement heeft het thema geleefd. Ik verwijs naar de debatten in dat Parlement.

In Brussel hebt u een aankondiging gedaan. We hebben liefst vier jaar gewacht om de opleiding te delen. Het is nog wachten op de eerste resultaten daarvan, want we hebben nog altijd niet gezien of het een reële impact heeft. Daarvoor moeten we een evaluatie afwachten, maar de regeerperiode is uiteindelijk voorbij.

U hebt niet het verschil gemaakt. Meer nog, mocht het beleid in Vlaanderen even lankmoedig zijn aangepakt inzake bijvoorbeeld het lerarentekort, zou iedereen moord en brand schreeuwen. Iedereen, links en rechts, zou het erover eens zijn dat het onaanvaardbaar is dat het zo lang duurt. In Brussel is dat onder Groen blijkbaar geen probleem.

Gezien het gebrek aan inzet en resultaten, kunnen we niet anders dan u een zwaar onvoldoende geven.

Ik concludeer dat de ploeg de rit niet heeft uitgezet. Er was een wissel in het College en twee collega's hebben de meerderheid verlaten. Mijn interpretatie daarvan is dat het verhaal te weinig overtuigend was. Nochtans zijn de uitdagingen groot. De Vlaamse Gemeenschap heeft op heden sterke schouders op veel vlakken, die de boel rechthouden in Brussel. Vele tienduizenden gezinnen hangen er dagelijks van af.

Ik wil een laatste keer iedereen, de collega's maar ook de kiezers, waarschuwen. Sommige partijen, die vandaag in de Raad aanwezig zijn, geloven oprecht dat de afschaffing van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, voor de stad een verbetering zal betekenen, of ze zaaien er op zijn minst twijfel over. Ik zeg u: niet met ons! Wij zijn wel overtuigd van het nut en de waarde van de VGC en de Vlaamse Gemeenschap. Wij kiezen voluit voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik kan u allemaal geruststellen: ik zal geen rapport uitdelen. Het is geloofwaardiger als een onafhankelijke pers dat doet, veeleer dan een oppositie of een meerderheid met een gekleurde bril. Ik ben me ook ervan bewust dat sommige partijen een andere kijk hebben op een onafhankelijke pers, maar zal daar nu niet dieper op ingaan.

In december hebben we het initiële plan voor 2024 in deze Raad al besproken. Ik heb toen uitgebreider aangegeven dat dit helemaal in overeenstemming is met onze verwachtingen op basis van het bestuursakkoord 'Brussel is wat we delen', waarin het College heel heldere, ambitieuze intenties had uitgesproken voor de VGC en voor Brussel. Het gaat over een trotse VGC, die haar rol ambitieus en professioneel invult, Brusselaars verbindt en in levensnoodzakelijke diensten voorziet voor heel wat Nederlandstalige Brusselaars op het vlak van onderwijs, kinderopvang, zorg voor jong en oud, cultuur, sport en zoveel meer. In deze aanpassing gaat het meer over kleine bijstellingen, die wij logischerwijs ondersteunen.

Dat laat me toe om eerst het instrument te bekijken. De meerjarenplanning is een innovatie die dit College heeft ingevoerd, in goede samenwerking met Vlaanderen. Het is absoluut een verbetering en een succes.

Dit systeem is absoluut een succes, mede door de duidelijke en resultaatgerichte aanpak. Dat is ook typerend is voor hedendaags public management. Het is nu veel beter zichtbaar in de jaarlijkse begroting, in de aanpassing en in de rekening, welke richting je uitgaat. De doelen zijn vertaald in actieplannen en acties. Daar worden bijbehorende budgetten aan toegewezen. In de rekening kun je dan nagaan wat er effectief gerealiseerd is en wat niet, wat uitgesteld werd en waarom.

Een absolute verbetering dus. Op het einde van deze periode kunnen we ook even vooruitkijken en zien wat hier nog aan verbeterd kan worden. Dan is het eerste dat in mij opkomt: een heldere aanpak om de resultaten te meten, met indicatoren. Een systeem dat nog beter zou toelaten te zien wat het resultaat is, welk verschil we willen maken op het terrein en hoe je dat kunt meten. Dat zou betekenen dat je bijvoorbeeld de klassiekers, zoals het aantal plaatsen in het onderwijs en in de kinderopvang, zowel in het meerjarenplan als in de rekening opneemt en daarover ook rapporteert. Dus moet je eerst zeggen waar je wil staan op het einde van rit, waar na elk jaar en dan kun je ook nagaan waar je uiteindelijk beland bent.

Dat zou een interessante en uitdagende oefening zijn. Ideeën aanbrengen vanuit de Raad is natuurlijk makkelijk. De moeilijke kant is de uitvoering. Het is dus een stevige opdracht voor het volgende College en voor de administratie, maar het zou zeker de moeite waard zijn. Als je de actieplannen bekijkt in deze meerjarenbegroting, zou je zo kunnen nagaan of we voldoende ruimte hebben gegeven aan kinderen en jongeren. Is het N-netwerk voldoende bekendgemaakt? En is de strijd tegen armoede voldoende opgevoerd?

Die denkoefening zou toelaten om nog scherper te stellen wat we willen bereiken en tegen wanneer, en ook om dat traject goed op te volgen. Het zou ook een innovatie zijn, die nergens anders toegepast wordt en waarmee de VGC opnieuw een innovatieve rol zou kunnen opnemen. In alle eerlijkheid zal het ook politieke moed en correctheid van de raadsleden vergen om hier realistisch mee om te gaan. Het is misschien toekomstmuziek, maar ik vind het in elk geval veelbelovend.

Het Meerjarenplan 2022-2025 komt dit jaar pas goed onder stoom en we zien dat er bijzonder veel investeringen gepland staan voor 2024, mede omdat een aantal dingen trager liepen dan gehoopt of verwacht in 2023.

In de bespreking in de bevoegde commissie en in de vorige bespreking in december kregen we al veel details over de capaciteit in de kinderopvang en het onderwijs. Ik wou de collegeleden vandaag nog een aantal kleinere maar toch belangrijke vragen stellen.

Aan de collegevoorzitter heb ik een vraag rond Actie 643 (de principes van buurtzorg vormen de leidraad voor de werking van de lokale dienstencentra en de woonzorgdiensten). Wat houdt dat precies in? Bij Actie 645 staat: “We verbeteren de welzijns- en gezondheidsinfrastructuur.” Welke infrastructuur wordt er gepland?

Bij de bespreking van de initiële begroting 2024, afgelopen december, hadden we het over het nieuwe crisisplan voor de jeugdhulp. Het College zal dat samen met de Vlaamse collega's

opzetten. De collegevoorzitter had het toen over 319.000 euro middelen die zouden toegewezen worden in overleg met het werkveld. Is daar intussen al meer nieuws over?

In verband met de vergroening van de speelplaatsen gaf collegelid Gatz aan (in een toevoeging bij het verslag) dat er al 145 speelplaatsen vergroend zijn, met een gemiddeld budget van 100.000 euro. Zijn er nieuwe initiatieven in de aangepaste begroting? Er staat bijvoorbeeld 51 miljoen euro voor schoolinfrastructuur maar dat bedrag is niet gedetailleerd. Waarom wordt vergroening niet standaard toegepast in alle nieuwe scholen? Onlangs heb ik een mooie tour gedaan van enkele Nederlandstalige Brusselse middelbare scholen voor de inschrijving van mijn dochter. Daar viel het me bijvoorbeeld op dat er in knappe nieuwe gebouwen, zoals het Atheneum Brussel, bitter weinig groen te bespeuren is. Dat vond ik jammer. Bij de Paviljoenschool is de speelplaats pas na de verbouwing vergroend. Ik vraag me gewoon af welke de belangrijkste hinderpalen zijn bij die vergroening. Ik neem aan dat dat in eerste instantie het budget is maar ik wilde graag het inzicht van het collegelid.

Aan collegelid Persoons wou ik nog wat toelichting vragen over Actieplan 61 (Sport brengt Brusselaars bij elkaar). Daar is een toename van de middelen met ongeveer een half miljoen. Waarom is dat zo?

U hebt begrepen dat onze steun voor deze meerjarenbegroting helemaal overeind blijft. Ik wil u alvast danken voor uw antwoorden en de collega's, de diensten en de kabinetsmedewerkers voor de afgelopen vijf jaar. Het zijn boeiende jaren geweest, met interessante debatten. We mogen trots zijn op het werk dat het relatief bescheiden VGC-netwerk in Brussel verricht. De betekenis van de VGC en van de mensen die zich daarvoor inzetten is echt indrukwekkend. Ik hoop dat jullie even trots zijn als ik.

Als we naar de toekomst kijken, zijn ook wij zeker geen voorstander van de afschaffing van de VGC. Hoe de puzzel van de toekomstige staatshervorming er ook zal uitzien, het is belangrijk dat er een instantie is die nagaat dat wat Vlaanderen doet, ook matcht met de noden van de Brusselaars. Die problematiek is de afgelopen vijf jaar meermaals aan de orde geweest, onder meer toen de Vlaamse regering een besparing doorvoerde. Met de hulp van de collegeleden is er toen gelukkig een verruiming van het budget gekomen aan Brusselse kant, zodat de Nederlandstalige Brusselaars niet in de kou zijn blijven staan.

Het is goed dat het College toen de nodige actie heeft ondernomen. De collegeleden mogen trots zijn op hun realisaties en ik bedank iedereen voor de afgelopen vijf jaar.

De heer Guy Vanhengel (Open Vld): Ik wil mij graag aansluiten bij de woorden van collega Arnaud Verstraete. We mogen inderdaad terecht fier zijn op de VGC als geheel. Het is een van de instellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die op veel vlakken het verschil maakt voor de Nederlandstalige gemeenschap. Dat is al zo van bij het prille begin van het Gewest, dat dit jaar zijn 35-jarig bestaan viert. De VGC is trouwens de opvolger van het NCC, de Nederlandstalige Cultuurcommissie.

Het zou mij te ver brengen om alle realisaties en al het werk van de voorbije 35 jaar en de voorbije legislatuur nog eens op te sommen. De begroting ligt in de lijn van continuïteit van wat al gebeurd is in de voorbije jaren.

Ik wil liever de blik richten op de toekomst. Onze fractie is vooral heel blij en fier dat we er in Brussel, dankzij de inspanningen op het vlak van het onderwijs, in geslaagd zijn een gemeenschap die toch wel onder zware druk stond, in stand te houden. Ik zeg dat met grote overtuiging. Als we met de VGC niet gedaan hadden wat we gedaan hebben op onderwijsvlak, bestonden we niet meer.

Ik heb in mijn leven veel institutionele debatten meegemaakt. Elke keer werd de bestaansreden van de pariteit in de regering, de bestaansreden van de Vlaamse aanwezigheid en van het medebestuur in deze stad in vraag werd gesteld. Toen Elio Di Rupo een regering aan het vormen was, vroeg men zich af of de 20/80-regel in Brussel wel nodig was. Was die nog van deze tijd? Dan werden steeds weer de klassieke verhalen opgehaald van het aantal fiscale aangiftes in het Nederlands en het geringe aantal stemmen van Nederlandstaligen.

Ik heb toen resoluut gezegd dat die zaken in stand móéten gehouden worden. Ik zal u ook zeggen waarom. De grootste uitgave die een gemeenschap in een stad kan doen, heeft te maken met opleiding en onderwijs. Op dat vlak doen de VGC en de Vlaamse gemeenschap tout court een geweldige inspanning. Er is niet alleen de wil omdat dat te doen maar er is ook een vraag vanuit de Brusselse bevolking, die de voorbije twintig jaar een demografische metamorfose heeft ondergaan. Die bevolking zoekt aansluiting met de Nederlandstalige gemeenschap, dankzij het kwalitatief hoogstaand onderwijs dat we aanbieden en dat tot meertaligheid leidt.

Ik heb toen aan de heer Di Rupo gezegd dat er 20 tot 25 % van de Brusselse kinderen naar een Nederlandstalige school gaat en dat het er nog meer zouden, als er meer middelen waren en als er meer voluntarisme zou zijn. De vraag vanuit de bevolking is er alleszins. Kijk ook maar eens rond in het Brussels Parlement. Het aantal Franstalige collega's die hun kinderen naar Nederlandstalige scholen sturen, is niet op twee handen te tellen. Die geweldige inspanning heeft collega Gatz met veel slagkracht, enthousiasme en resultaat verder ontwikkeld. Hadden we dat niet zo aangepakt, hadden we hier wellicht niet meer gezeten.

De gemeenschapsvorming in onze stad is door de jaren en decennia heen veranderd in de manier waarop ze verloopt. Toen ik jonger was, moesten we ons rechthouden via de gemeenschapscentra. Ik heb met mijn autootje nog rondgereden om leerlingen op te pikken zodat ik er voldoende had om mijn schooltje recht te houden. Als je dat nu vertelt, kijkt men je met grote ogen aan. Die gemeenschapscentra waren trouwens enigszins de opvolgers van de oude parochiezalen.

We hebben toen nagelaten om de gemeenschap op te bouwen vanuit de scholen, zoals dat oorspronkelijk het geval was. We zijn dat toen vergeten omdat die scholen het zo moeilijk hadden. Nu vormen die scholen een nieuwe gemeenschap en daarom moeten we in de toekomst met de VGC meer dan ooit cultuur, welzijn en andere beleidsdomeinen proberen af te stemmen op de nieuwe gemeenschappen die zich ontwikkelen vanuit het onderwijs. Dat is de toekomst van deze stad. Diegenen die ons onderwijs bevolken, zijn mensen die openstaan voor wat de Nederlandstalige gemeenschap in onze stad te bieden heeft. Die mensen zitten nu nog te veel afgesloten in het onderwijscircuit en raken niet tot het volledige aanbod. Ik pleit ervoor dat het volgende College en de volgende Raad zoveel mogelijk zouden vertrekken vanuit het Nederlandstalig onderwijs om een nieuwe gemeenschap op te bouwen die openstaat voor alles wat Nederlandstalig is in onze stad.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Naar goede gewoonte start ik met een dankwoord voor mevrouw Nathalie Bos die onze vergaderingen nu al zoveel maanden in goede banen leidt. Ik wil ook alle mensen van de administratie, van de kabinetten en de medewerkers bedanken. Een bijzonder woord van dank wil ik richten aan alle mensen die we hier nu niet zien, zoals de mensen van de logistiek, de militaire politie, het onderhoudspersoneel en alle mensen die ertoe bijdragen dat deze instelling kan functioneren.

Een aantal maanden geleden dacht ik eigenlijk al mijn laatste keer een begrotingsaanpassing voor de VGC te hebben mogen behandelen, maar nu bleek dat er mij nog een laatste pleziertje wordt gegund met deze begrotingsaanpassing. Het is een bijzonder moment. Niet alleen omdat het voor enkele mensen en voor mezelf hier de laatste keer is, maar het is ook bijzonder – zelfs memorabel en historisch – omdat het de eerste keer is dat de begroting zal gestemd worden zonder dat er de facto een meerderheid is.

De begroting is in evenwicht. Dat behoeft geen tromgeroffel, want dat is een vereiste die Vlaanderen oplegt. Ik kan alleen maar hopen dat in de volgende beleidsperiode de *rigueur* hier, maar vooral ook bij de collega's van het Brussels Parlement, met wat meer ernst zal worden nagestreefd. Voor de toekomst van Brussel en van iedereen die hier opgroeit, woont of werkt of een bedrijf leidt is wat meer begrotingsdiscipline aan de orde. Vandaag hebben we het echter over de begroting van de VGC en de parenthese van het Gewest laat ik maar voor wat ze is.

Vijf jaar geleden werden er dure eden gezworen over transparantie. Ik vind het dan wel zeer bijzonder om op te merken dat we – los van alle grote verklaringen in de pers – erop achteruitgaan op tal van vlakken inzake transparantie. De heer Mathias Vanden Borre verwees er ook al naar. Als we kijken naar de infrastructuurwerken aan de gemeenschapscentra moeten we vaststellen dat er nog nooit zo weinig transparantie is geweest. Daar waar er in de vorige aanpassing van het meerjarenplan nog duidelijkheid werd verschaft met lijnen per gemeenschapscentrum bij Actie 544, is dit nu niet langer meer het geval.

Als we even dieper ingaan op het bestuursakkoord, dan moeten we vaststellen dat het College onder meer beloofde – en nu doe ik een greep uit het assortiment – om de overheid klimaatneutraal te maken, een Staten-generaal voor het Brussels onderwijs op te richten, meer speelplekken voor kinderen te verzekeren of om van Brussel een warme stad voor senioren te maken. Misschien moeten we eens aan de Brusselse senioren vragen of zij het gevoel hebben dat ze in een warme stad voor senioren leven? Ik denk dat we het antwoord daarop wel kennen. Het College mag ook zelf invullen of het vindt dat alles wat beloofd werd, gerealiseerd werd.

De heer Guy Vanhengel (Open Vld): Wat mij betreft valt dat nog mee.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik herinner mij ook nog hoe ik, 1,5 tot 2 jaar geleden, de analyse maakte dat het College samen te vatten was als een College dat in de continuïteit werkte. Ik kreeg toen de toorn van het College over mij heen, want daar zou niets van kloppen, maar in het rapport van *Bruzz* van het College wordt ook geschreven dat het de weg van de continuïteit koos. Ik heb mij dus toch niet vergist. De oppositie had het bij het rechte eind.

Om een aantal goede punten aan te stippen kan ik zeggen dat er inspanningen werden

geleverd voor de capaciteitsuitbreiding in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ik heb dat de voorbije 5 jaar altijd toegegeven. We moeten natuurlijk wel vaststellen dat die inspanningen gecounterd werden door het lerarentekort. We kunnen daar nog lang over debatteren, het zal een pijnpunt blijven. Tijdens gedachtewisselingen met collegelid Sven Gatz, leek het alsof de cijfers terug in de goede richting uitgingen. Maar achteraf bleek dat er een onderrapportage was en dat er dus helaas niet zoveel succes werd geboekt. Misschien kan het collegelid hier straks toch nog wat meer duidelijkheid over scheppen.

In deze legislatuur had een deel van het College vreemde wensdromen over het opheffen van de VGC. Toen een aantal mensen – en niet van de minste – dat zeiden, hebben veel parlementsleden en burgers de wenkbrauwen gefronsd. Dat was een bevreedend spektakel, zeker als we weten welke inspanningen Vlaanderen doet voor deze instelling en voor de gemeenschapsmateries in Brussel. Opnieuw word ik daarin bijgetreden door een onverdachte bron, want ik lees opnieuw in *Bruzz* dat gewezen griffier Daniël Buyle zegt dat het betreurenswaardig is dat de nieuwe generatie politici in het VGC-College, met Elke Van den Brandt van Groen op kop, Vlaanderen loslaat en de band tussen Brussel en Vlaanderen doorknipt. Dat betreuren wij. Wie hiervoor pleit, kent niet alleen zijn geschiedenis niet, maar kent ook de toekomst niet, want dit zal catastrofale gevolgen hebben op het vlak van onderwijs, cultuur, zorg en zo veel meer.

Ik wil mijn betoog hier wel graag afsluiten op een hoopvolle noot: ik hoop dat er een voldoende besef en historisch perspectief blijft in de Raad, zeker ook over onze gezamenlijke wortels tussen Brussel en Vlaanderen. Brussel is geen eiland. Ik hoop ook dat men creatief blijft in de zoektocht om de juiste mensen in onze scholen en kinderdagverblijven aan te trekken. Zonder de juiste mensen zijn we immers niets.

Ik hoop ook dat er voldoende mensen *goesting* blijven hebben om politiek engagement op te nemen. Heel wat mensen stoppen. Vaak zijn dat mensen die een mooi palmares hebben en die op een constructieve manier aan politiek deden. Het is jammer dat uitgerekend die mensen stoppen. We zien hetzelfde gebeuren in Nederland. Er is een leegstroom van zeer verdienstelijke politici die er de brui aan geven. Dat is jammer. Ik hoop dat de nieuwe generatie die hier binnen een paar weken de eed zal mogen afleggen, zal strijden voor hun zaak. Dat moet met vuur en passie gedaan worden, maar ook op een positieve manier. Alleen kan niemand aan politiek doen. Het is altijd teamwerk.

Ik wens alle collega's veel succes de komende weken, maar ik wens vooral elke Brusselaar een proper, veilig en een beter bestuurd Brussel toe. Als wij elkaar nog eens tegenkomen, niet meer hier op vrijdagochtend, maar misschien in een Brusselse koffiebar of straat, dan hoop ik dat we elkaar zullen groeten en samen nog een iets kunnen drinken. Alvast veel succes.

De heer Pascal Smet (Vooruit.brussels): We kunnen elkaar ook tegenkomen in een van de Brusselse nachtclubs. Het nachtleven is ook cultuur.

Ik vind al die rapporten in de media nogal onzinnig. Daar ga ik dus niet aan beginnen.

Er is inderdaad continuïteit geweest. Wat goed is, moet behouden blijven. De afgelopen jaren is er heel veel gebeurd, geïnvesteerd en veranderd. Er werden lijnen getrokken met het middenveld. Dan moeten we die natuurlijk houden. We moeten niet veranderen om te veranderen. In de gemeenschapscentra werd de afgelopen jaren heel wat vernieuwd. Er

werden nieuwe gemeenschapscentra geopend of volledig verbouwd, zoals de Vaartkapoen of Nekkersdal. Voor Nekkersdal zou het oorspronkelijk om een beperkte vernieuwing gaan, maar het College heeft uiteindelijk toch voor een nieuwbouw gekozen. In Laken is een heel sterke Nederlandstalige gemeenschap en daarom werd er een toekomstgericht gemeenschapscentrum uitgebouwd. Soms hangen zulke zaken af van opportuniteiten. In Sint-Joost-ten-Node konden geplande werken op het laatste moment niet doorgaan doordat de eigenaar die van mening veranderde. Op het vlak van sport- en jeugdinfrastructuur zijn de verschillen gemaakt.

Ooit was de slogan van de VGC *de VGC kruidt uw stad* en dat is uiteindelijk wat wij proberen te doen. Het zijn de kruiden die in een gerecht vaak het verschil maken. De VGC heeft dat in deze stad altijd proberen te doen. In deze legislatuur gebeurde dat bijvoorbeeld met de *playcation*. We mogen dat niet onderschatten. Ook *À Fonds* werd verder verdiept met de kunstenaarsateliers die er bijkwamen. Met het proefproject over jeugd en politie heeft de VGC als eerste bestuur de vertrouwensrelatie tussen jongeren in de stad en de politie opnieuw proberen te herstellen. De gewesten hebben dat idee overgenomen.

Ik wil even verder ingaan op iets wat de heer Mathias Vanden Borre, de heer Guy Vanhengel en anderen al aanhaalden, met name de toekomst van de VGC. Op het einde van een bestuursperiode is het terecht om even terug te blikken op de 35 jaar dat dit Gewest bestaat. Het is normaal om na te denken over de vraag hoe wij ons als Nederlandstaligen of als Vlaamse Gemeenschap kunnen positioneren. Niemand zegt volgens mij dat we de Vlaamse Gemeenschap of de Nederlandstalige gemeenschap, in de bredere zin van het woord, moeten afschaffen. Iedereen zegt dat Brussel een geglobaliseerde en kosmopolitische stad is. Dikwijls is dat een verwijt. Meer dan 70 procent heeft een verschillende afkomst. De cijfers zijn bekend. De afgelopen jaren is er een Brussels gevoel en een soort Brusselse identiteit ontstaan. Het klinkt paradoxaal, maar dit proces werd misschien nog versneld door de aanslagen in 2016.

De vraag is hoe je deze gemeenschap opbouwt in een stad waar je geen gemeenschappelijk verleden hebt, waar je geen heldenverhalen hebt. Soms blijf je door omstandigheden in gemeenschappen leven. Daar is op zich niets mis mee. Kijk naar Vlamingen in de VS, bijvoorbeeld in New York en Chicago. Zelfs in Spanje zijn er groepen Vlamingen. Aan de Costa del Sol zijn heel wat Vlaamse en Nederlandse cafés en daar heeft niemand een probleem mee. Dat is dan heel normaal en plezierig. Hier daarentegen zou er dan een probleem zijn met Marokkaanse of Turkse cafés. Het wordt een probleem wanneer andere mensen niet binnen mogen in die cafés.

De uitdaging voor Brussel is om een open gemeenschap te vormen. Daarbij is het cruciaal om niet dezelfde fout als de Franstaligen te maken. De Franstaligen denken dat Brussel een Franstalige stad is omdat de overgrote meerderheid van de inwoners het Frans als *lingua franca* gebruikt. Dat klopt. Maar het is niet omdat je Frans spreekt, dat je per definitie tot de Franse cultuur behoort. Hetzelfde geldt voor ons onderwijs. Kinderen die naar het Nederlandstalig onderwijs gaan, identificeren zich niet automatisch als Vlaming of Nederlandstalige. Daar is meer voor nodig. We mogen niet in de val trappen door taal en cultuur volledig aan elkaar te koppelen. Dat je een bepaalde taal spreekt, impliceert niet onmiddellijk dat je jezelf identificeert met de cultuur die hoort bij de taal.

De vraag rijst hoe we mensen in het Nederlandstalig onderwijs kunnen betrekken in de bredere Nederlandstalige gemeenschap. In gemeenschapscentra, maar ook op vlak van

cultuur, sport en welzijn. De afgelopen tien jaar hebben de verschillende Colleges op dit domein al inspanningen geleverd. Denk maar aan de Brede School, het openstellen van de gemeenschapscentra en het koppelen van de sportinfrastructuur aan de schoolinfrastructuur. Maar het is inderdaad niet voldoende. Om een of andere reden vinden de mensen de weg naar de Nederlandstalige gemeenschap en cultuur niet. Niet uit onwil, maar er worden geen connecties gelegd. Daarom deel ik de mening van de heer Vanhengel dat we de positie van het Nederlands in Brussel moeten consolideren.

Vervolgens een meer institutionele vraag: wat met de VGC als instelling? Ik vind het niet verkeerd dat deze vraag na 35 jaar eens gesteld wordt en dat we hier grondig over reflecteren. De verkiezingen komen eraan en dat is de ideale periode om goed over deze vraag na te denken en er een debat over te voeren. Verkiezingen zijn er uiteindelijk om keuzes te maken en niet in wollige, algemene termen over dingen te praten.

Aan mevrouw Bianca Debaets zeg ik dat niemand ervoor pleit om de banden tussen Vlaanderen en Brussel door te knippen. Al was het maar uit eigenbelang. Laten we niet hypocriet zijn, we hebben het Vlaamse geld nodig. Dat is een werkelijkheid en het is goed dat Vlaanderen investeert in zijn hoofdstad. Nog meer Vlamingen zouden moeten beseffen dat als het goed gaat in Brussel, het ook goed gaat in Vlaanderen. En als het slecht gaat in Brussel, dan zal het ook in Vlaanderen slecht gaan.

Het laatste OESO-rapport heeft onlangs nog aangetoond dat Brussel op sociaal-economisch vlak eigenlijk geen gewest is. Brussel is een stad met 19 gemeenten – districten zouden het moeten zijn. De OESO lost dit dan op door te spreken over het ‘functioneel gebied Brussel’. Het echte Brusselse gewest is in feite de provincie Brabant. Daar moeten we eerlijk in zijn. Het is onzin om Vlaanderen en Brussel met elkaar te vergelijken, bijvoorbeeld qua werkloosheidscijfers. Sociaal-economisch zou de vergelijking gemaakt moeten worden tussen Vlaanderen, Wallonië en Brabant, bestaande uit Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en Brussel. Dat zou nog zin hebben. En als we Brussel zelf al met iets moeten vergelijken, dan wel met Antwerpen. Dat is eventueel mogelijk.

Het is science fiction om te denken dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de nabije toekomst zou uitbreiden met Brabant. De politieke constellatie leent zich hier niet toe, dus moet men daar ook niet te lang bij blijven stilstaan. Toch vind ik dat de metropolitane gemeenschap op basis van overleg absoluut noodzakelijk is. Ik denk dat ze in Vlaams-Brabant intussen ook begrepen hebben dat je de Brusselse problemen niet kan ontkennen door Brussel de rug toe te keren. Je moet met open vizier samenwerken en hier zijn ook mooie voorbeelden bij te noemen, zoals Buda+ of het Ruimtelijk Uitvoeringsplan rond de NAVO-site. Als men dat echt wil, kunnen Vlaanderen en Brussel wel degelijk goed samenwerken.

De realiteit in Brussel evolueert. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er ongeveer acht tot tien procent Nederlandstaligen. Bij het samenstellen van de kieslijsten hebben we weer gemerkt dat er heel wat Nederlandstaligen zijn met een Franstalige identiteitskaart die dit gewoon niet weten. Plotseling ontdekken deze mensen dan dat ze in het Frans zijn ingeschreven. Hier is dus ook nog wat werk aan de winkel.

De Nederlandstaligen vormen een minderheid in Brussel, het exacte percentage is voor mij minder van belang. Een veel fundamenteelere kwestie voor mij en mijn partij is het feit dat een derde van de Europese inwoners van Brussel niet kan stemmen. Dat is een groot democratisch

deficit. Daarom ben ik blij dat de resolutie ter bevordering van de deelname van niet-Belgen aan de verkiezingen, van mevrouw Rochette, in het Brussels Parlement is goedgekeurd.

De vraag is dan hoe we de Nederlandstalige gemeenschap organiseren. Voor de verkiezingen heeft onze partij een pact voor Brussel voorgesteld. Hierin zeggen we dat de VGC in haar huidige vorm niet noodzakelijk hoeft te blijven bestaan. Dit wil niet zeggen dat we de VGC willen afschaffen. We kunnen de zaken misschien efficiënter organiseren door de VGC verstandig 'in te kantelen', bijvoorbeeld in de gewestadministratie. Daarbij zouden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk afgebakend zijn. De Raad van de VGC zou dan een speciale Nederlandstalige commissie worden in het Brussels Parlement, waardoor je ook kan besparen. Laten we efficiënter te werk gaan.

We denken hetzelfde over het Vlaamse geld. Een Vlaams minister voor Brussel is weliswaar nodig, maar de samenwerking verliep niet altijd even vlot de afgelopen vijf jaar. En ik maak hier niemand verwijten. We zitten ook met het Beliris-fonds, dat federale ministers gebruiken om zichzelf te promoten. Dat is logisch in de politiek, maar het is niet altijd doeltreffend genoeg. Zowel voor Beliris als voor de samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap zouden we andere mechanismen moeten vinden. We hebben een soort overeenkomst nodig, waarin staat wie welke bevoegdheden, doelstellingen en projecten heeft en welke middelen ter beschikking worden gesteld.

Voor Beliris vinden we dat de hele administratie zou moeten opgaan in Brussel Mobiliteit. Dat zou goed bestuur zijn en een dergelijke beslissing zou ook heel wat problemen oplossen. De kansen liggen er en we moeten het debat met Vlaanderen aangaan voor een nieuw pact voor Brussel. Brussel moet een pact sluiten met het Vlaamse, Waalse en federale niveau. Dit is in het belang van Brussel. We moeten openstaan voor een herdefiniëring van de VGC.

Wij zijn wel van oordeel dat een Nederlandstalige administratie nodig is. We mogen niet naïef zijn. De drang om te verfransen is dan wel minder aanwezig in de partijpolitiek, maar er is een dynamiek in de samenleving die deze drang toch aanwakkert. We mogen er niet vanuit gaan dat als we geen aandacht meer besteden aan de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel, dat die dan zomaar zal blijven voortbestaan. We zullen ons blijvend extra moeten inspannen, maar we moeten open debatteren over de manier waarop we dit doen. Hierbij moet efficiëntie het uitgangspunt zijn. Hoe kunnen we met beperkte middelen meer doen?

Kortom, de afgelopen jaren waren een periode van continuïteit. Maar er waren ook belangrijke vernieuwingen in alle bevoegdheidsdomeinen. Volgens sommigen zou het soms wat sneller vooruit moeten gaan. Dat zouden de Collegeleden wellicht ook wensen. Maar door omstandigheden gaan bepaalde evoluties soms wat langzamer. Voorts moeten we niet bang zijn voor een debat rond de toekomst van de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel. Alleen al de innovatieve kracht en de creativiteit, maar ook de bestuurlijke aanpak, zorgen voor een zekere bewondering ten aanzien van de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel.

Ik rond af met de boodschap dat we ons nooit op onszelf mogen terugplooiën. We moeten open zijn, vanuit onze sterkte, en we mogen niet terugdeinzen voor kruisbestuiving. Alles versterkt elkaar. We moeten de positie van het Nederlands als bindmiddel bevorderen. Daarbij moeten anderen ook van onze cultuur kunnen genieten. Maar nooit mogen we de fout maken om te denken dat je automatisch een Vlaming bent als je Nederlands spreekt, of een

Franstalige als je Frans spreekt. Zo werkt het niet in het leven en zeker niet in een geglobaliseerde maatschappij.

De toekomst ziet er mooi uit, ondanks alle uitdagingen. Als we er zelf maar in geloven. We hebben de kracht om iets te verwezenlijken. Laten we de stad maar verder kruiden.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Graag wil ik iedereen bedanken. Allereerst de diensten, inclusief de griffier, voor alle hulp, ondersteuning en snelle antwoorden. Het is niet altijd even gemakkelijk geweest. Ook bedankt aan de voorzitters, de heer Fouad Ahidar en mevrouw Els Rochette. Ik bedank tevens het College voor de antwoorden en de vele interessante en soms pittige discussies. Natuurlijk bedank ik ook alle collega's voor het warme onthaal en de collegialiteit. De fractie kwam met een speciaal mandaat in deze Raad terecht en hiervoor werd het nodige begrip opgebracht.

Zoals het College aanhaalde, bespreken we een wijziging die eerder van technische aard is. Ik zal daarom mijn spreektijd niet volledig moeten benutten.

Het beleid van de VGC wordt veelal gekenmerkt door continuïteit. Dit werd zowel door mevrouw Bianca Debaets als *Bruzz* opgemerkt. Ook de heer Juan Benjumea Moreno verwees hiernaar bij aanvang van de zitting. Continuïteit is niet slecht. Wat goed is, moet men bestendigen. De vele goede Nederlandstalige scholen in Brussel zijn hiervan een mooi voorbeeld. Tegelijkertijd moet er worden ingepikt op wat er verandert. De covidcrisis betekende voor heel Brussel een grote schok en het had een impact op de bevoegdheden van de VGC. Daarnaast waren er andere veranderingen met een impact op het VGC-beleid, zoals de speelpleinen, de brede scholen, de jeugdruimten en de nachtclubs. Maar ik denk voornamelijk aan de tekorten aan leerkrachten en aan begeleiders in de kinderopvang.

De Brusselse Burgerassemblee, die ik hier vertegenwoordig, heeft in het bijzonder gezegd dat dergelijke maatschappelijk waardevolle beroepen moeten gewaardeerd en geherwaardeerd worden. Ik kan echter enkel vaststellen dat in deze begrotingswijziging de budgetten voornamelijk naar scholenbouw gaan. Welke maatregelen worden er genomen om leerkrachten aan te trekken en te behouden, en welke budgetten staan daar tegenover? Het collegelid bevoegd voor Onderwijs verwijst naar een aanzuigeffect, waarbij het bouwen van scholen leidt tot nieuwe leerkrachten. Ik hoop dat dit zo is, want anders bouwen we lege ruimten. Het neemt niet weg dat er grote tekorten zijn, waaraan iets moet worden gedaan.

Hetzelfde kan worden gezegd over de kinderopvang. Ook die heeft te kampen met grote tekorten. Het beleid ligt voornamelijk in Vlaamse handen. Moeten we plaatsen bijmaken wanneer er geen mensen zijn om kinderen op te vangen? Een kinderopvang is geen lege betonnen doos, maar heeft vooral nood aan mensen die voor de kinderen zorgen.

In het bestuursakkoord stond veel over samenwerking met de Brusselaars om de stad te maken. Het participatief proces Stadspiratie moest daartoe dienen. Vanuit Agora konden we daarover natuurlijk alleen maar enthousiast zijn. Het project zou gelote Brusselaars samenbrengen om in het bijzonder over de VGC-bevoegdheden input te geven. We kennen de uitkomst. Zoals bij elk participatief proces stel ik me echter vragen bij de opvolging ervan. De collega's van N-VA hebben dit ook al aangehaald. Als zij al kritisch zijn over het niet opvolgen van participatie, dan moet er toch echt iets aan de hand zijn. Het was een proces met

mooie uitkomsten, waarnaar hier en daar werd verwezen. Een exhaustieve opvolging daarvan is er evenwel vooralsnog niet geweest.

Wanneer ik de tekorten bij de kinderopvang en de leerkrachten verbind met de participatie, dan vraag ik me af in welke mate het College de mensen die onderwerp – of lijdend voorwerp – zijn van deze tekorten heeft betrokken om oplossingen te vinden. We vinden experts die ideeën opperen, maar vaak hebben ze niet veel praktijkervaring. Ze maken suggesties, maar in welke mate zijn die afgestemd op de noden van de betrokkenen in Brussel? Hoe heeft het College de vele uittredende leerkrachten betrokken bij het zoeken naar antwoorden? Ik spreek daarbij niet over de koepels, de directies, de onderwijscentra of de onderzoeksgroepen, maar wel over de leerkrachten zelf.

Wat met de kinderopvang? Het personeel is daarin duidelijk: de kindernorm moet verder omlaag en de verloning moet omhoog om het beroep aantrekkelijk te houden. Het College zal verwijzen naar de bevoegdheden van de Vlaamse Regering, maar wat gebeurde er in Brussel om hun stem te laten weerklinken?

Daarnet ging het over de toekomst, die we niet kunnen kennen. Voor Agora is de toekomst van Brussel wat we samen met de Brusselaars bouwen. Ik stelde destijds voor om een overlegcommissie te organiseren over de Brusselse instellingen. Moeten de VGC-bevoegdheden anders worden georganiseerd? Ik had voorgesteld om uitgelote Brusselaars uit te nodigen om daarover te komen nadenken. Het antwoord in het Uitgebreid Bureau was een beetje laconiek: de Brusselse partijen hadden zelf nog geen mening en konden dus de burgers nog niet horen. Ik vind dat jammer. Een gemeenschap vorm je door in dialoog te gaan en samen aan de weg te timmeren. Daar moet iedereen bij worden betrokken.

De heer Pascal Smet verwees al naar de Nederlandstalige minderheid in Brussel. In Brussel maken minderheden de meerderheid van de Brusselaars uit. Het is dus zaak om aan de toekomst te timmeren met al die minderheden samen.

Agora komt niet op bij deze gewestelijke verkiezingen. Dit zijn dus mijn laatste interventie en onthouding. Ik kan jullie alleen maar uitnodigen om de fakkel over te nemen en verder Brussel te maken samen met de Brusselaars.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik wil ook mijn dank betuigen aan mijn collega's en aan het College voor de samenwerking gedurende de afgelopen 5 jaar. Ook bedank ik graag de administratie en de mensen achter de schermen.

De kritiek die ik gaf bij aanvang van de legislatuur betrefte de sociale crisis in Brussel. De uitdaging om die crisis aan te pakken vereist meer investeringen en een andere manier van samenwerking. Het College wou een stad met een kindvriendelijke omgeving, maar vandaag leeft nog steeds 1 op 4 kinderen in armoede. Een betere gezondheid voor de Brusselaars? 1 op 3 Brusselaars stelde zorg uit. Een duurzaam vervoersplan voor VGC? De zorgwerkers bij de Cocof en de GGC hebben een gratis abonnement gekregen, maar die kwam er niet voor de zorgwerkers die afhankelijk zijn van de VGC.

Wat een samenhangend aanbod buitenschoolse opvang betreft, hebben ouders deze legislatuur moeten bijspringen om de kinderdagverblijven recht en open te houden. Er is daarin nog steeds maar ruimte voor 1 op 4 kinderen in deze stad. Wordt daar iets aan gedaan? Ja. Het zou

erg zijn indien de beschikbare middelen niet werden aangewend voor de renovatie van gemeenschapscentra, scholenbouw, kinderopvang, het functioneren van sportclubs en atelierruimtes. Niemand beweert dat het College achterover heeft geleund met de voeten op tafel. Er zal echter verandering moeten komen indien we in een rijk gewest zoals Brussel niet meer willen vaststellen dat een kind soms nog steeds geen plaats heeft in een school en dat er te weinig leerkrachten, kinderdagverblijven en sportclubs zijn.

Ik zie 2 zaken, waardoor ik sommige collega's vervoeg in hun analyse. Ten eerste moet er een herfinanciering komen van Brussel. Brussel staat niet op zich. Het vormt een economische entiteit met Vlaams en Waals Brabant. Hier wordt 18 procent van de rijkdom gecreëerd, maar slechts 8,5 procent van die rijkdom komt weer hier terecht. De solidariteitsmechanismen schieten tekort. Het debat over de schulden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van Vivaqua en van de ziekenhuizen moeten we niet hier voeren, maar die situatie is onhoudbaar. Tenzij we richting Griekse besparingen willen gaan?

Ten tweede moet er meer worden samengewerkt. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is niet meer het gewest van 35 of 50 jaar geleden. Wij zijn 1 van de meest diverse steden. Samenwerking tussen gemeenten en Gewest is nodig om zaken efficiënter te maken. Er moet voornamelijk ook meer samenwerking zijn tussen de GGC, de VGC en de COCOF om alle uitdagingen aan te gaan. Wij willen de VGC niet afschaffen, maar we willen het debat daarover wel voeren. Samenvoegen is niet afschaffen. 3 entiteiten werken nu blindelings langs elkaar heen aan dezelfde materie. De noden groeien ondertussen. Er zijn allerlei mogelijkheden om naar elkaar toe te groeien. Samenwerking tussen die 3 gemeenschapscommissies betekent niet dat we Vlaanderen de rug toekeren, zoals soms wordt gezegd. Integendeel. Het gebrek aan kinderverzorgers en leerkrachten hangt samen met de Vlaamse bevoegdheden. Na 35 jaar is Brussel sterk veranderd. Verandering dringt zich ook institutioneel en politiek op.

De heer Fouad Ahidar (Fouad Ahidar): Ik kreeg de gelegenheid om gedurende 4,5 jaar deze Raad voor te zitten. Daarvoor wil ik de leden van de meerderheid en de oppositie bedanken. Iedereen helpt hier, wat toelaat om op een optimale manier te werken. Van militaire agenten tot poetsvrouw, verslaggevers en vele anderen. Bedankt voor de prachtige samenwerking.

Ik ben niet schizofreen. Het meerjarenplan en het budget heb ik mee goedgekeurd en blijf ik ondersteunen. Er zijn dingen die beter kunnen, maar dat is zo met alles in het leven. De collegeleden hebben hun best willen doen voor de Brusselaars. Soms lukt het niet, bijvoorbeeld wegens keuzes door budgettaire krapte. Men kan niet iedereen blij maken. De collegeleden hebben hun werk naar best vermogen gedaan, daarvoor wil ik hen bedanken.

Het is niet omdat ik nu bij de oppositie zit dat ik verzuur. Integendeel, ik zal het beleid steunen wanneer de voorzitter straks om mijn stem vraagt. Er is een goed bilan, dat moet worden verder gezegd.

Onderwijs is erg belangrijk en werd daarnet reeds duidelijk toegelicht. Het niveau van het Nederlands moet bij sommige kinderen worden verbeterd.

Ik heb al mijn studies in het Frans gevolgd. Ik heb niet een dag in het Nederlandstalig onderwijs doorgebracht. Ik zie vandaag veel kinderen die misschien net genoeg Nederlands

spreken om sommige banen te kunnen invullen, maar niet over voldoende kennis beschikken om door te stromen naar een universiteit of hogeschool. Daar ligt nog een heel terrein met mogelijkheden open.

Heel veel mensen slagen er wel in hun weg te vinden. We moeten hen wel sterken in hun pad, maar we zijn hier niet voor hen. Wel voor hen die daar niet in slagen. We moeten nadenken wat kan worden gedaan om hen wel slaagkansen te bieden. Nederlands spreken buiten en na de schooltijden heb ik altijd belangrijk gevonden. We moeten dat nog meer promoten zodat kinderen hun Nederlands kunnen bijspijkeren. Het is soms moeilijk, maar elk kind heeft het Nederlands later in zijn leven nodig. Het moet Nederlands kunnen oefenen, met de taal spelen. Film en theater zijn belangrijk want het klankbeeld van een taal moet je in de oren kunnen knopen. Daar moeten we nog meer het accent op leggen.

Een tweede aspect is het respect voor het Nederlands. Ik zie bijvoorbeeld bij de mutualiteit een bord staan met *“déposez vos documents ici”*. Waarom kan dat niet tegelijk in het Nederlands? Dan is het antwoord vaak *“Et pour les Flamands la même chose”*. Brussel is wel de hoofdstad van België en van Vlaanderen, maar Vlamingen willen geholpen worden in hun eigen moedertaal. Het gaat er niet om de ene tegen de andere taal uit te spelen. Het is gewoon een zaak van respect. Er zijn hierover al verschillende debatten gevoerd.

De cijfers zijn lamentabel. In sommige gemeenten wordt amper moeite gedaan om Nederlands te leren. Daar moet iets aan worden gedaan. Iemand die bij een ongeval wordt betrokken moet in eigen taal worden geholpen. Zeker als het om emoties draait is dat van belang.

Als ik thuis in het Nederlands kwaad word, maar dan naar het Frans overschakel, zeggen de kinderen: *“Papa is nu echt kwaad, hij spreekt Frans”*. Als ik Nederlands spreek, halen ze de schouders op, dan is er nog ruimte om te overleggen, denken ze.

Als er emoties aan te pas komen, is het van belang in eigen taal te kunnen communiceren. Aan die toestand moet iets veranderen. Onze eis om onze diensten in alle landstalen, maar zeker in het Frans en Nederlands, aan te kunnen spreken moet nog maar eens kracht worden bijgezet. Ik denk hierbij aan onze identiteitskaarten en ook het rijbewijs. Mijn dochter kreeg haar voorlopig rijbewijsdocumenten volledig in het Frans terwijl ze praktisch volledig Nederlandstalig is. Dat is niet altijd erg, Jette doet wel zijn best om het goed te doen.

In verband met het samenstellen van de lijsten dacht ik misschien niet voldoende kandidaten te zullen vinden en had ik mijn zoon gevraagd om desgevallend op de lijst te staan. Dat vond hij geen probleem. Toen hij mij zijn identiteitskaart overhandigde bleek die in het Frans te zijn opgesteld terwijl ook hij voornamelijk Nederlandstalig is. Zelf vindt hij dat niet zo'n probleem. Jongeren zijn daar niet onmiddellijk mee bezig, maar voor veel mensen is dat wel degelijk moeilijk.

We debatteren veel over het behoud van koopkracht, kinderopvang, sport en cultuur, kinderopvang en nog veel meer, maar een punt mogen we niet vergeten, eenzaamheid in Brussel. In de loop van de campagne sprak ik met heel veel mensen. Vele vooral oudere mensen zijn eenzaam, krijgen geen bezoek van hun kinderen of ze wonen in het buitenland, of nog is er ruzie of hebben geen kinderen. Dat is opvallend.

De tante van mijn vrouw woont in Nederland. Daar gebeurt van alles rond eenzaamheid, schitterend is dat. Hier daarentegen worden heel wat mensen niet bereikt. Misschien kan op dat vlak nog wat meer initiatieven worden genomen.

Samenwerking tussen Nederlandstaligen en Franstaligen is daarbij belangrijk, al blijft de VGC broodnodig want alle Nederlandstalige initiatieven worden uiteindelijk in het Frans overgenomen. Nederlandstalige Brusselaars hebben het recht om in eigen taal te worden geholpen. Ik zou zo nog lang kunnen doorgaan, maar ik wil eindigen met een positieve noot, en dank iedereen en wens hen alle succes toe bij de nakende verkiezingen. Ik hoop de meeste onder hen weer te ontmoeten als parlementslid of collegelid.

Collegevoorzitter Elke Vanden Brandt: Het gesprek is wat uitgewaaierd, maar een balans opmaken bij het einde van de legislatuur is een goede zaak. Wat de begroting aangaat, waren de lofbetuigingen wat schaars, maar de omslag naar een BBC hebben we gemaakt. Het hele boekhoudkundige systeem is veranderd, maar tegelijk is er continuïteit en stabiliteit. Dat is zeker ook goed geleverd werk van de diensten van de administratie. De bestuursperiode is heftig geweest. We hebben covid meegemaakt en besparingen moeten doorvoeren. De VGC heeft harde inspanningen moeten leveren om de continuïteit te bewaren. Er is gekozen om te verankeren wat al goed werkt. Ik denk aan de verenigingen waar armen het woord nemen, die van projectmiddelen naar duurzame middelen zijn gegaan. Ook is ingezet op vernieuwing en meer participatie, het ene sluit het andere niet uit. Een terechte vraag was wat met alle input is gebeurd.

Zo is Brussel met 1.130 ideeën aan de slag gegaan. Veel is dus vertaald naar beleid. Dat is expliciet vermeld in de beleidsdocumenten. Dat is een waardevolle bijdrage geweest, maar niet het enige initiatief. Zo was er ook Stadspiratie waarvoor we de input van Brusselaars hebben verzameld. Elk collegelid heeft binnen de eigen bevoegdheden ingezet op sterkere participatie. Zo werden dialoogtafels georganiseerd met mensen in armoede. Onze adviesraden zijn ook verscheidene malen versterkt en samengekomen wat toch extra dynamiek heeft gecreëerd. Hun leden waren allemaal sterk geëngageerd en hebben onze beleidskeuzes mee vorm gegeven. Ik zou zo voorbeelden kunnen opsommen binnen mijn eigen bevoegdheden. Wanneer er een nieuwe oproep over bijvoorbeeld kinderopvang wordt gelanceerd, dan krijg ik een waardevolle input over manieren waarop die beter kan.

Ook nog belangrijk en wat bij iedereen er door komt, is de fierheid op de VGC en wat we voor Brussel betekenen. En ik denk dat we dat moeten vasthouden en verankeren.

De rol die het Nederlandstalig aanbod heeft opgenomen om van Brussel een stad te maken waar je jong kan zijn en waar je oud kan worden. Dat staat voor kwaliteit, voor het versterken van mensen, voor een warme stad waar iedereen thuis is.

Betekent dat dat alles perfect is? Nee. Er zijn nog heel wat uitdagingen maar de VGC maakt wel het verschil op het terrein. Ik wil bewust beginnen met de ouderen, want die zijn ook cruciaal. Een stad waar je oud wil worden is de enige stad die we mogen aanbieden.

Als ik dan zie hoe de Lokale Dienstencentra het verschil maken, dan denk ik dat de VGC daar ook een bijdrage in doet. We hebben die ook versterkt, extra ondersteuning gegeven en een stuk ontzorgd. We zorgden er ook voor dat de buurtgerichte zorg daarin een plaats kreeg.

En in verband met de vraag naar de criteria: die staan in het Vlaams decreet. Ernaast zijn er ook 6 projecten rond zorgzame buurten opgericht. Bijvoorbeeld in Neder-Over-Heembeek, waar een hele straat heeft gewerkt naar een zorgzame buurt, dat zijn allemaal impulsen vanuit de VGC die het verschil maken op het terrein. Ik denk ook aan het BOP, die zorgen dat ouderen zich ondersteund voelen. Dat eenzaamheid een thema is. We hebben ook samen met mevrouw Persoons gezorgd voor projecten, een studiedag en netwerkmoment daarrond. En ik denk dat de VGC haar enorme kracht heeft getoond tijdens die COVID-crisis: hoe sterk zij op het terrein stond, hoe dicht bij de mensen. Dat mogen we niet los laten: dicht op het terrein, en altijd aan de kant van de mensen. En ik denk dat de administratie van de VGC en hoe die zich daarin hebben geplooid, gewend en gedraaid, dat die daarvoor ook zeker een applaus hebben verdiend.

Ook rond jongeren is er al veel gezegd en de collega's zullen er zeker op ingaan. Een stad waar je jong kan zijn, betekent een stad met voldoende scholen, crèches, leerkrachten. Daar is hard op ingezet maar natuurlijk kan het nog beter, is het nog niet wat het moet zijn.

Onze scholen zijn allemaal Brede Scholen, dat zijn grote hervormingen die we tot een goed einde hebben gebracht en waarvan we het effect zullen voelen. Een school is belangrijk op zich, maar een school die ingebed is in de wijk en die contacten legt met de wijk en sport en cultuur binnen de muren trekt; dat zijn zaken die een Brede School kan waarmaken en we mogen trots zijn op de hervorming en de stappen die daar gezet zijn. Onze jongeren staan voor veel uitdagingen. Er is gevraagd naar de crisis in de jeugdhulp en het plan daarover, en terecht. Niet alle jongeren groeien op in omstandigheden zoals het moet, en heel veel jongeren in Brussel worden geconfronteerd met problematische opvoedingssituatie en moeilijkheden, daar is de samenwerking met Vlaanderen rond de crisishulp heel belangrijk. U vroeg daarover een stand van zaken, wel er is enerzijds 1 miljoen euro uitgetrokken over 2 jaar, om die crisis in de jeugdhulp aan te pakken. Dat budget zit over verschillende acties: bijvoorbeeld het uitwerken van een gezinshuis maar ook het opzetten van één gezamenlijke front office van onder meer SONJA Erteejee, Bru-Stars en het Crisisnetwerk. Ook de coördinatie van dat crisisplan, de crisismanager bij Tonuso,... er zijn verschillende zaken mee uitgewerkt. Er is binnen dat budget een 'flexibel vlinderbudget': dat gaat over crisistrajecten voor minderjarigen. Tonuso heeft de oprichting van het crisisgezinshuis kunnen opstarten. Dat is op het college van april nog goedgekeurd.

Daarnaast is er de uitbouw van de groeiplek Homaar in de buurt van het Zuidstation waar jongeren die worstelen met angsten, stress of andere psychiatrische problematieken terecht kunnen om op adem te komen en begeleid te worden door een psycholoog en een creatief therapeut. Dat is een van de vele manieren waarop de VGC jeugdhulp en jongerenwelzijn heeft proberen te versterken. Dat leverde misschien geen grote debatten in de Raad op, maar op het terrein maakt dat voor veel jongeren een wereld van verschil.

Inzake kinderopvang ben ik het niet eens met de heer Pepijn Kennis. We moeten blijven inzetten op het aantrekken van personeel en uitbreiden. Er is geen keuze, want er zijn nog veel opvangplaatsen te kort. Het klopt dat er in het huidige aanbod plaatsen niet benut worden wegens een personeelstekort. Dat moet bovenaan de agenda blijven staan. Op het vlak van verloning, het aantal kinderen per verzorger en de arbeidsvoorwaarden – de principiële knelpunten op het terrein – kijken we terecht naar Vlaanderen en zullen we blijven druk uitoefenen om dat te verbeteren.

Het is niet zo dat de VGC zelf verder geen stappen zet, integendeel. De ondersteuners van Opgroeien in Brussel hebben daar hard aan gewerkt in samenwerking met de mensen op het terrein. Zo zijn er pedagogische coaches gekomen, werd er een groeiboek opgemaakt, kwamen er onthaaltrajecten voor startende leidinggevenden, hebben we stageplaatsen gecreëerd zodat stagiairs voor Brussel zouden kiezen en waren er jobdatings in samenwerking met het CVOBrussel, Actiris en de VDAB om potentiële kandidaten te verbinden met kinderdagverblijven. De ondersteuningsmiddelen van de geco's werden hervormd zodat er extra ondersteuning vrijkwam zonder dat er extra capaciteit nodig was. Er werd opleiding op de werkvloer georganiseerd zodat zo veel mogelijk mensen kunnen instromen en omkaderd worden. De VGC zet hier dus sterk op in, maar de noden zijn heel hoog. De herwaardering van het beroep is cruciaal om het verschil te kunnen maken.

Het klopt ten slotte geenszins dat de VGC Vlaanderen heeft losgelaten. Conflicten tussen overheden en politici krijgen nu eenmaal meer aandacht dan goede samenwerkingen. De VGC heeft tijdens deze legislatuur goed samengewerkt met andere overheden, ook de Vlaamse. Zo hebben we met Vlaams minister Hilde Crevits de crisis in de jeugdhulp aangepakt, de zorgzame buurten – een prachtig innoverend project – uitgewerkt, waaruit een nieuw wijkgezondheidscentrum werd opgestart in de Peterboswijk. Ook op andere plaatsen stampen we nieuwe wijkgezondheidscentra uit de grond. Het project rond geïntegreerd breed onthaal is een ander voorbeeld. Met Vlaams minister Benjamin Dalle werkten we aan verschillende bouwprojecten in dienstencentra.

Ik wil gerust het debat aangaan over de inzet van het Brusselfonds – de politieke meningen daarover zijn gekend – maar er zijn mooie voorbeelden te vinden bij de dienstencentra of de armoedeverenigingen. Met Vlaams minister Bart Somers en daarna minister Gwendolyn Rutten hebben we aan verschillende stedendossiers gewerkt. Zo wordt er in een wijk samengewerkt om het groene en blauwe netwerk te onderhouden om op die manier sociale cohesie te bevorderen. De administraties hebben stappen vooruitgezet in het Vlaams beleid rond Brussel. Dat was zo in de eerstelijnszones en de werking van Logo Brussel.

We vragen inderdaad een versterkte aandacht van Vlaanderen in Brussel, want ook Vlaanderen mag Brussel niet loslaten. We hebben elkaar nodig. Brussel verdient die goede samenwerking. We kunnen debatten voeren over de institutionele toekomst, maar ondertussen moeten we de krachten bundelen en samenwerken.

Ik wil iedereen bedanken voor de vele rijke en boeiende debatten. Verschillende raadsleden zullen hier in de volgende legislatuur niet opnieuw plaatsnemen. Aan hen wil ik specifiek mijn waardering uiten. Het enthousiasme om positief naar de toekomst te kijken en te blijven geloven in de kracht van de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel is wat ons bindt en wat we moeten behouden.

Collegelid Sven Gatz: Ik dank op mijn beurt de raadsleden voor het interessante debat.

De voorbije tien jaar werden al 148 speelplaatsen vergroend. Tegen het einde van deze legislatuur zullen dat er 155 zijn. Het is aan het volgende College om te beslissen hoeveel speelplaatsen ze nog willen vergroenen. Bij de meerderheid van de basisscholen is dat intussen al gebeurd. We kijken ook naar de financieringsbron vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die er de laatste twee jaar is bijgekomen.

Bij de secundaire scholen is de vergroening minder aanwezig, maar wellicht kijken die secundaire scholen ook anders naar speelplaatsen dan basisscholen. Bij recente bouwprojecten is er echter wel een evolutie te merken. Het is in elk geval een interessant debat voor de volgende legislatuur.

De nieuwe subsidielijnen rond de schoolrefters en de leraarskamers loopt ook goed. Ondertussen zijn er 135 leraarskamers gerenoveerd. Dat kan een detail lijken, maar het maakt deel uit van een pakket om de leraar zo veel mogelijk comfort te geven. Hetzelfde geldt voor de schoolrefters, waar er al 53 vernieuwingen gebeurden en er nog 40 in de pijplijn zitten. Door creatief aan de slag te gaan, kunnen luidruchtige niet-geïsoleerde refters omgetoverd worden tot leukere plekken.

Ik dacht dat het antwoord op de vraag of er voldoende in dialoog wordt gegaan met leerkrachten en andere mensen op het terrein, eerder al werd bezorgd. We hebben drie jaar geleden een vrij intensieve Ronde van Brussel gemaakt in de basis- en secundaire scholen. Recent bundelden we ook de antwoorden die we doorheen de voorbije twee jaar gaven op die Ronde. Ik zal dat rapport bezorgen. Ze zijn gebaseerd op gesprekken met de leerkrachten en de inspanningen op het vlak van infrastructuur en de beroepsopleidingen.

Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Guy Vanhengel: “Wat goed gezegd is, moet niet herhaald worden.” Op het einde gaf hij een interessant pleidooi waarover het volgende College zal kunnen nadenken. We werken al een tijdje aan de uitbouw van het Nederlandstalig onderwijs. De voorbije tien jaar werd er goed gewerkt aan het concept van de Brede School. De volgende kwantumsprong wordt de stap naar de Zeer Brede School.

Collegelid Ans Persoons: Ik wil ook starten met het bedanken van de diensten en de administraties voor hun harde werk, voluntarisme, nabijheid en oplossingsgerichtheid van de voorbije jaren. De VGC-administratie is een voorbeeldadministratie

De heer Mathias Vanden Borre is duidelijk nog niet op de hoogte van wat we deze legislatuur allemaal hebben gedaan. Zo zag hij de opening van het gemeenschapscentrum De Vaartkapoen over het hoofd. Op een aantal werven waren er inderdaad vertragingen. De aannemer van gemeenschapscentrum De Markten is jammerlijk failliet gegaan, maar het kabinet en de administratie hebben dit heel nauw opgevolgd. Zo werd er geen tijd verloren en kan er zo snel mogelijk een nieuwe aanbesteding worden uitgeschreven. De werken moeten immers zo snel mogelijk worden uitgevoerd.

Voor het gemeenschapscentrum Nekkersdal zal de stedenbouwkundige vergunning nog in mei worden ingediend. Het project werd bovendien nog verbeterd dankzij input van de gebruikers. Als schepen in de stad Brussel was ik bevoegd voor dat gemeenschapscentrum. Tien jaar lang werd er op iedere nieuwjaarsreceptie gevraagd wanneer de werken zouden starten. In deze legislatuur werd er dus een doorbraak bereikt in dit voorbeeldproject op het vlak van infrastructuur, groene binnenruimte en partners die infrastructuur delen.

Er is ook nieuwe infrastructuur gevonden voor gemeenschapscentrum De Maalbeek aan de Pleinlaan. Ik dank collegelid Sven Gatz voor de goede samenwerking met de scholen op de site. Nieuwe sportinfrastructuur, een nieuwe theaterzaal en een ankerplek in de buurt van het

huidige gemeenschapscentrum waren hard nodig om de vele activiteiten in de wijk te kunnen uitbouwen.

Daarnaast werden er extra Europese middelen binnengehaald om de gemeenschapscentra energiezuinig te maken. Er werden zonnepanelen op de daken gelegd dankzij het op solidaire wijze samenleggen van de reservefondsen van de gemeenschapscentra.

Er is inderdaad nog een weg af te leggen op het vlak van ondersteuning van senioren. Er is helaas veel eenzaamheid in de stad, niet alleen bij senioren, maar ook bij andere bevolkingsgroepen. Daarom is het ook belangrijk om te blijven inzetten op de gemeenschapscentra.

We openden een centrum voor het Brussels Ouderenplatform (BOp). Voor veel senioren is dat een ankerpunt in deze stad. Nieuw in deze legislatuur was ook de installatie van livestreams in dienstencentra en zorgcentra om de toegang tot cultuur te vergroten. Daarnaast was er het golden sportaanbod voor senioren en worden er enkele activiteiten in het kader van Paspartoe gericht op senioren. Ik heb niet de pretentie om te beweren dat we daarmee alle senioren van Brussel bereiken, maar we werken outreachend en proberen zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Deze legislatuur werd er enorm ingezet op het openstellen en delen van sportinfrastructuur van scholen. Ook hiervoor bedank ik collegelid Sven Gatz voor de goede samenwerking. Er gebeurden investeringen in meer dan 30 scholen. In vier scholen werden er krachten aangeworven die helpen zorgen voor het openstellen van de infrastructuur na de schooluren. Twee weekends geleden openden we nog de cricketinfrastructuur in het Sint-Niklaasinstituut. We proberen immers ook om niet altijd op dezelfde sporten in te zetten, maar ook op sporten die populair zijn bij Brusselse gemeenschappen, maar waarvoor nog geen infrastructuur bestaat. We moeten die weg blijven bewandelen.

Er wordt gesproken over korfballers, en er zitten hier 2 ex-korfballers aan tafel. Ze heeft gelijk wanneer ze stelt dat er ook moet worden gedacht aan andere sporten. Het delen van infrastructuur is daarbij essentieel. In een drukbevolkte stad als Brussel kunnen we het ons niet veroorloven dat er op bepaalde momenten van de dag sportinfrastructuur leeg blijft staan.

Op het vlak van de sport heeft de VGC ingezet op het openluchtzwemmen. De verstevigingswerken aan de funderingen van de 'Manufakture' zijn gebeurd om het zwembad te kunnen dragen. Het College en de Brusselse Regering zouden de intentieverklaring in deze legislatuur nog moeten kunnen goedkeuren. Daarin zullen een aantal engagementen worden opgenomen om verder te kunnen gaan met de aanbesteding van het zwembad, maar het is wel de volgende regering die de vergunning zal moeten verlenen. Dat werd reeds gezegd in de bevoegde commissie. Op zich loopt dat proces en zijn er geen noemenswaardige vertragingen. De reden waarom er nog geen dossier is ingediend bij Sport Vlaanderen is omdat die werken binnen de 3 jaar gerealiseerd moeten worden. Het dossier moet dus eerst nog worden gegund.

Op het vlak van cultuur vind ik dat Brussel zonder cultuur voor mij niet bestaat. Het is een belangrijke sector om te werken aan dat Brussels gevoel en aan de gemeenschapsvorming in Brussel. Elke sterke democratie steunt op een sterke culturele sector. Er is geen sterke culturele sector zonder makers. Voor mij is het essentieel dat het kunstenaarsstatuut er is gekomen dankzij de federale regering en dankzij federaal minister Frank Vandenbroucke. In deze

legislatuur zijn er 200 ateliers gecreëerd, deels permanent en deels tijdelijk. Dit weekend was er overigens het Open Ateliers-weekend. Ik heb verschillende ateliers bezocht. De VGC moet daar absoluut op blijven inzetten, zowel wat betreft de beeldende kunsten als inzake repetitieruimtes. Er is daar een enorme nood aan in Brussel. Door de stijgende huurprijzen zijn er nu immers minder ateliers. Ik hoop dan ook dat mijn opvolger zal blijven inzetten op dat Plan Atelier. Dat is heel belangrijk om de culturele sector te blijven voeden.

In deze legislatuur heeft de VGC wat betreft cultuur ook ingezet op de scholenwerking. Ze heeft ervoor gezorgd dat elk kind ten minste 1 voorstelling per jaar kan zien. Er zijn ook drie voltijdse krachten bijgekomen voor de cultuurwerking in scholen. De VGC breidt dat enorm uit. Het klopt dat niet alle kinderen in Brussel gelijk opgroeien. Ervoor zorgen dat kinderen via de school in contact komen met kunst en cultuur is dan ook een essentieel onderdeel van het participatiebeleid op het vlak van cultuur, zodat ze daarvan kunnen proeven en hun verbeelding kunnen laten werken. Op die manier zorgt de VGC voor meer gelijkheid op dat vlak.

Verder vermeld ik nog Playcation dat gegroeid is uit Staycation, tijdens de coronacrisis. Mijn voorganger, de heer Pascal Smet, heeft dat project op poten gezet. Dat groeit elk jaar in de verschillende gemeenten. Daardoor wordt er in de openbare ruimte gezorgd voor speelgelegenheid voor de vele kinderen die niet op reis gaan en geen tuin of terras hebben.

Ik wil ook nog meegeven dat op artikel 614, er een stijging van 500.000 euro is ingeschreven. Concreet gaat dat over het doorschuiven van van middelen voor het VUB-vechtspportexpertisecentrum en voor Byrrrh and SKATE. Een aantal andere investeringssubsidies worden ook doorgeschoven, omdat ze eind 2023 nog niet volledig waren uitbetaald. Dat geldt onder andere voor de interactieve wand in de sporthal Emanuel Hiel. Er is daarenboven ook nog wat ruimte voor vrije subsidies in 2024. Het College bekijkt verder welke ingrepen er moeten gebeuren voor de vernieuwing van de vloer.

De subsidielij 'À Fonds' bestaat dit jaar 10 jaar en kent veel succes. De VGC zal die subsidies vanaf nu ook openstellen voor jongeren tot 30 jaar in de plaats van 26 jaar. Het College is immers ingegaan op de vraag uit de sector hieromtrent. Voorts was er de vraag om de subsidies open te stellen voor meer duurzame en collectieve projecten, zodat 'À Fonds' in de toekomst zou kunnen worden voortgezet.

Ik hoop dat ik daarmee een goed overzicht heb gegeven. Ik wens iedereen een heel fijne campagne. Ik dank jullie voor de vele vragen en om ons scherp te houden. Hopelijk tot binnenkort.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De N-VA heeft 5 jaar lang tegen het Meerjarenplan gestemd. Het zal u niet verbazen dat het College ons ook dit keer niet heeft kunnen overtuigen met de antwoorden op de gestelde vragen. We zullen deze aanpassing dan ook niet goedkeuren.

Ik wil nog even ingaan op wat de toekomst zal brengen voor de VGC. Mijnheer Pascal Smet, u zegt dat niemand de VGC wil afschaffen. Maar hoe moet ik die woorden interpreteren als u letterlijk zegt dat u de VGC-administratie wil integreren in de gewestelijke administratie? Dat komt voor mij neer op het *de facto* doorknippen van de band met de Vlaamse Gemeenschap. Hetzelfde zegt u over de Raad. Die moet een speciale commissie worden in het Brussels Parlement. Opnieuw kan ik dat niet anders zien dan als het doorknippen van de band met de

Vlaamse Gemeenschap. Uw model komt voor mij neer op het volgende: Vlaanderen mag de factuur betalen – zo eerlijk bent u wel -, maar in ruil krijgt het geen enkele zeggenschap.

De heer Pascal Smet (Vooruit.brussels): Ik heb letterlijk gezegd dat we een pact met Vlaanderen moeten maken. Vlaanderen geeft bijvoorbeeld 500 miljoen euro en bepaalt duidelijk wat de doelstellingen en de concrete projecten zijn. Dan moet de VGC ervoor zorgen dat dat doel wordt bereikt. Net zoals het Brussels Gewest dat ook moet doen met het Beliris-geld. Daarvoor is er geen administratie van de federale overheid nodig. De Brusselse administratie moet dat realiseren. Ik heb identiek hetzelfde voor ogen met betrekking tot de relatie tussen de VGC en Vlaanderen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De N-VA is absoluut geen voorstander van dat model. Ik zie dat ook niet werken. Uw fundamentele argument is dat er efficiëntiewinst nodig is. De Raad en het College staan vandaag in voor een aanvullend beleid, dat nodig is omdat anderen het niet doen. De VGC is nagenoeg de enige instelling die rechtstreeks diensten verleent aan Nederlandstaligen in Brussel. De VGC en dit College hebben ook niet de bevoegdheid om het Gewest of de gemeenten zaken op te leggen. De verantwoordelijkheid van die blokkeringen in dit gewest liggen niet bij de VGC. Het houdt dan ook geen steek om te zeggen dat het efficiënter zou zijn om de VGC af te schaffen of te integreren in de gewestelijke structuren, wat overigens op hetzelfde neerkomt. Mijnheer Smet zegt letterlijk hetzelfde als de PVDA. Dan zouden er bij de andere collega's toch alarmbellen moeten afgaan. In de debatten die vandaag zijn gevoerd, is iedereen het erover eens dat Brussel niet werkt. Het geld is op. De oplossing van mijnheer Smet bestaat erin de enige instelling die vandaag een financieel evenwicht kent en een goede dienstverlening levert, te integreren in de bestuurlijke chaos.

De heer Pascal Smet (Vooruit.brussels): Dat is te simplistisch voorgesteld. Het gaat om een grondige hervorming. Lees het Pact voor Brussel eens.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Dat is niet simplistisch. Dat is gewoon de realiteit en de essentie van de gevoerde debatten. Hetgeen wordt voorgesteld is contraproductief in alle betekenissen.

De heer Pascal Smet (Vooruit.brussels): Ik heb heel goed gelezen wat de heer Bart De Wever vorige week gezegd heeft in een krantenartikel, namelijk dat hij wil dat elke Brusselaar een gemeenschapskeuze maakt. Hij heeft letterlijk gezegd dat Brusselaars moeten kiezen in welke taal ze willen behandeld worden en ook in welke taal ze hun subsidies willen ontvangen. Hij heeft het concept van de gemeenschapskeuze opnieuw op tafel gelegd.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik was aanwezig op de persconferentie en de heer Bart De Wever heeft dat niet gezegd.

Het debat is gevoerd. Het is nu aan de kiezer. De keuze van de N-VA is helder: we kiezen wel voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): De trots op de VGC en het werk dat het hele netwerk levert, is een mooie eindnoot van de debatten van vandaag. Het is heel goed om trots te zijn, maar anderzijds moeten we onszelf altijd blijven pushen en kijken wat er nog kan worden verbeterd. We mogen niet vervallen in zelfgenoegzaamheid. De aanzet tot een heel

interessante discussie, is vandaag alvast gegeven. Het gebeurt immers niet zo vaak dat we met zijn allen praten over de toekomst van de VGC. Dat zouden we eigenlijk vaker moeten doen. De Franstalige collega's doen het beter dan wij op dat vlak. Ze gaan ook buiten de formele zittingen met elkaar in gesprek en besluiten die gesprekken met akkoorden.

Hoe groot de ideologische verschillen ook zijn tussen de verschillende partijen, als je samen ziet dat er uitdagingen zijn voor de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel en daarover vragen hebt, is het belangrijk om die te bespreken. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de dienstverlening voor Nederlandstaligen verbetert en dat de schaarse middelen voor kinderopvang en onderwijs in eerste instantie aan Vlaanderen worden toegewezen en in een tweede doorschuifbeweging aan Brussel? Hoe gaan we ervoor zorgen dat dat voldoende is voor de Brusselaars? Hoe maak je die oefening het best: met de VGC-Raad en College of moet dat een andere vorm krijgen? Al die belangrijke vragen verdienen meer debat. Als Nederlandstaligen doen we dat te weinig buiten het zicht van de camera's, wat niet altijd de beste omgeving is om goed en oprecht naar elkaar te luisteren. Ik roep de aanwezige en toekomstige raadsleden op tot meer debat over de vraag hoe we de open en diverse Nederlandstalige gemeenschap zo goed mogelijk op de Brusselse moeten laten aansluiten. Dat zijn mooie uitdagingen en ik hoop dat we daarover in de toekomst nog vaak kunnen debatteren.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): De heer Pascal Smet bevestigt wat ik daarnet al zei: dit College en Vooruit.brussels willen de band met Vlaanderen wel degelijk doorknippen. Hij is zo eerlijk om te zeggen dat de VGC het geld van Vlaanderen nodig heeft, maar eigenlijk bedoelt hij dat Vlaanderen zich voor de rest niet te veel moet moeien. Eigenlijk bedoelt u dat Vlaanderen zich voor het overige niet te veel moet mengen. In se is het dat wat u letterlijk zegt. Een pact is er trouwens niet nodig. Alles ligt vast in de wetgeving.

Ten derde vind ik dat u ook wel voorbij gaat aan de laboratoriumrol die de VGC altijd gespeeld heeft. De VGC waakt niet alleen over de band tussen Vlaanderen en Brussel maar ook over die labofunctie. Sinds haar ontstaan, houdt de VGC de vinger aan de pols over wat hier gebeurt. Signaleer dat ook aan Vlaanderen. Die labofunctie is trouwens heel belangrijk omdat heel veel projecten precies ook vanuit de VGC gegroeid zijn. Wellicht is dit nog altijd zo. Maar zeker in de beginjaren was dit het geval. Projecten zoals Living en vele andere die eigenlijk tussen de mazen van het net vielen omdat er in Vlaanderen nog geen regelgeving voor bestond, konden toch kansen krijgen om te groeien omdat de VGC daar een kader voor bood. De ancients zoals raadslid Guy Vanhengel weten dat. Die grootstedelijkheid, die vinger aan de pols... dat alles zou u dan gaan inkapselen in een Brusselse administratie. Daar hou ik echt mijn hart voor vast. We weten wat er gebeurt met dergelijke inkapselingen. Iedereen die gevoelig is voor zorg voor eigen taal kan dan maar beter andere oorden opzoeken.

Waarom raakt dit alles mij zo emotioneel? Niet vanuit een enge, gesloten houding. Kijk naar onze scholen. Die zitten vol met anderstalige leerlingen. Dit is goed. Ga naar de Koninklijke Vlaamse Schouwburg, ga naar de Ancienne Belgique: daar wordt niet alleen maar Nederlands gesproken. In tegendeel! Je hoort daar soms een Babylonische spraakverwarring door de hoeveelheid talen en mensen die uit diverse culturen afkomstig zijn. Gelukkig ook maar dat al deze mensen toegang vinden tot onze culturele instellingen. Maar bied wel de garantie en zorg ervoor dat het mogelijk is dat wie bediend wil worden in de eigen taal en wie zorgen wil krijgen in de eigen taal dat dit ook effectief kan. Dus denk ik dat de kiezer die meeluistert - of de journalisten die hier hopelijk verslag zullen van uitbrengen - weet dat wie belang hecht

aan de band tussen Vlaanderen en Brussel en hier het belang en de noodzaak van inziet; dat de kiezer die weet dat wie belang hecht aan het gebruik van de eigen taal, voor wie dat wenst: wel, dat deze kiezer nu weet alvast voor wie hij niet moet stemmen op 9 juni.

De heer Pascal Smet (Vooruit.brussels): Ik was eigenlijk niet van plan om tussen te komen. Mevrouw Debaets, Bianca, u moet eens goed luisteren naar wat ik zeg. Als men spreekt over een pact dan maakt men een overeenkomst met Vlaanderen. Het is vandaag niet efficiënt om dit - ongeacht wie het is - te doen met een Vlaamse minister. Ik viseer Vlaams minister voor Brussel Benjamin Dalle geenszins. Het kan echter efficiënter. Het uitgangspunt moet zijn hoe men alles efficiënter kan laten verlopen.

Ten tweede: “Sterft gij oude vormen en gedachten.” (Hilariteit) Men moet hier echter zaken tegenoverstellen die wel werken. Daar ben ik het absoluut mee eens. We moeten niet naïef zijn. Men kan echter niet aan Franstaligen zeggen dat ze hun taboes moeten laten varen over alles en nog wat en tegelijkertijd zelf eigen taboes op tafel gooien. Dat gaat niet. Wij zeggen dus: laat ons duidelijke afspraken maken. Wat mij betreft, mogen die zelfs grondwettelijk sterker verankerd worden. Ik heb net letterlijk gezegd dat we niet naïef moeten zijn. Dat ben ik ook niet en dat moeten we ook nooit zijn. Ik denk echter wel dat we het beter kunnen organiseren; dat we inderdaad nooit die vinger aan de pols mogen loslaten en zie ik het belang van de labofunctie in. Daar ben ik het allemaal mee eens. Ik denk echter wel dat we deze oefening moeten durven maken. Het is niet omdat je een speciale commissie in het kader van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement hebt dat je geen exclusieve bevoegdheden kan hebben voor Nederlandstaligen. Dit is een manier van organisatie. Laat ons dat gewoon uitpraten. Is dat model volledig af? Nee, het kan nog verfijnd worden. Ik heb hier absoluut geen probleem mee.

Speciaal voor de N-VA-collega's heb ik intussen de verklaring van Bart De Wever gevonden. Wat zegt Bart De Wever? Het is een persbericht van het agentschap Belga. Ik ga er alvast vanuit dat men dit bij Belga toch niet verzint. In het bericht staat te lezen: “Brussel blijft de hoofdstad van Vlaanderen. Brussel krijgt een speciaal statuut. Brusselaars mogen kiezen of ze onder het stelsel en onder de personenbelasting van de Vlaamse of Franstalige Gemeenschap vallen.” Bart De Wever zegt dus letterlijk dat Brusselaars mogen kiezen – we mogen kiezen, dat is ook al iets - of ze onder het stelsel of ze onder het stelsel van de Vlaamse of Franstalige Gemeenschap vallen met inbegrip van de personenbelasting. Dit impliceert dus dat een Brusselaar die zegt dat hij een Nederlandstalige is dan plots Vlaamse personenbelasting zal betalen en een Franstalige Waalse. We zijn toch wel een stad? Dit is opnieuw een gemeenschapskeuze. Men mag beweren wat men wil, maar ik ben hier, in alle eerlijkheid, toch wel hevig van geschrokken. Het gaat hier om subnationaliteit en gemeenschapsvorming. Dergelijke zaken heeft de heer Bart De Wever hier opnieuw gezegd. Men mag dit tegenspreken. Ik hoop zelfs dat men het tegenspreekt. Dit is echter de door ee heer Bart De Wever verwoorde definitie van gemeenschapskeuze die de N-VA op tafel heeft gelegd.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik zou graag gebruik willen maken van mijn interruptierecht.

De voorzitter: Dat recht bestaat hier niet. U krijgt echter nog even het woord. Ik stel voor dat we het debat hieromtrent dan na deze plenaire zitting verder zullen zetten.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Heel beknopt: dit is het model dat bij ons al 10 jaar lang op tafel ligt. Dit is een voorstel waarbij de Brusselaars niet alleen kunnen kiezen voor welk systeem men gaat. Dit staat los van de taal. Iemand die zich dus als een Franstalige identificeert, kan ook opteren voor het Vlaamse model. Men mag zelfs wisselen. Dus eigenlijk wordt de Brusselaar in ons model de meest luxueus bediende van heel het land. Hij kan immers zelf kiezen bij welk model hij wenst aan te sluiten. Bovendien kan hij daarin wisselen zoals men vandaag de dag ook kan wisselen van ziekenfonds of zoals hij kan opteren voor het Nederlandstalige dan wel Franstalige onderwijs. Zal dit model zich materialiseren? Misschien niet. Het is echter een idee binnen ons confederaal model om de zaken ook voor Brussel financieel draagbaar te houden. Brussel is immers over de hele lijn niet in staat om een eigen sociale zekerheid uit te werken die, volgens onze berekeningen van 10 jaar geleden al, financieel haalbaar zou zijn. Deze berekeningen kloppen vandaag de dag echter nog steeds. Dit wordt misschien niet gerealiseerd. Het is echter een model dat wij op tafel hebben gelegd dat de voorbije 10 jaar nog steeds niet veranderd is.

De voorzitter: Het is een heel levendig debat dat de gemoederen beroert. Niettemin stel ik voor dat we terugkeren naar de agenda en we ons vanaf nu opnieuw aan het reglement houden.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik zal alvast veel korter zijn. Ik wil erop wijzen dat we wel degelijk het onderbrekingsrecht hebben ingevoerd in het Reglement van Orde.

De voorzitter: Dit klopt voor zover de eerste tussenkomst aan de gang is. Dit geldt echter niet meer voor de repliek.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik weet dit niet. Er staat: “Als een spreker -zijnde een raadslid dan wel collegelid- de spreker wil onderbreken, richt hij zich zijn verzoek tot de voorzitter. De spreker kan bij die gelegenheid de wens uiten om niet onderbroken te worden tijdens zijn rede.” Of dit nu een repliek is of niet, laat ik in het midden. Maar goed. Dit alles zal voor degenen zijn die na ons hier de discussies houden.

Ik vind het wel interessant dat we hier, tijdens deze laatste plenaire zitting, toch eens een echt parlementair debat hebben over de toekomst van Brussel zonder dat dit specifiek geagendeerd stond. Dit ontbreekt soms in de politieke debatten. Het gebeurt te weinig. De meeste debatten zijn wat steriel en beperken zich louter tot een debat tussen het uitvoerende en het wetgevende niveau. Het levendige debat over wat men vindt en wat men wil, vindt te weinig plaats.

Mijn repliek kadert ook binnen de discussie met de uitvoerende macht. Ik wilde dus gewoon, in het bijzonder voor de collegevoorzitter, even aanstippen dat de insteek van mijn interventie niet was dat we geen kinderopvangplaatsen moeten bijbouwen. In tegendeel! We moeten dit zeker blijven doen. Die tekorten zijn reëel. Hetzelfde geldt voor de scholen. Ik wil echter alleen maar zeggen dat als we plaatsen bijbouwen maar we geen mensen hebben die daarin, omwille van een omstandigheden, kunnen en willen werken dit jammer is. Dit mogen we dus ook niet doen. Laat ons dus die plaatsen bijbouwen. Laat ons echter vooral zorgen diegenen die daarin kunnen werken -zij het leerkrachten, zij het kinderbegeleiders- dit kunnen doen in correcte omstandigheden. Primordiaal is evenwel dat ze er ook blijven. Hiermee heb ik het uiteraard in de eerste plaats over de leerkrachten. Daar is er een zeer grote uitstroom.

Zoals al aangekondigd werd, wordt die discussie straks nog gevoerd. Ik wilde het echter even aanstippen omdat u er toch naar verwezen heeft. Ik wou zeker zijn dat het goed begrepen werd.

Mevrouw Cieltje Vanachter (N-VA): Ik wilde gewoon eventjes de puntjes op de i zetten. Ik kreeg hier net het artikel over Bart De Wever doorgestuurd.

Raadslid Pascal Smet zegt dat het hier over een journalist gaat die ons N-VA-programma uit 2014 leest. Het gaat hierbij over confederalisme. Vooreerst zijn dit niet de woorden van de heer Bart De Wever zelf. Dit is gewoon ons partijprogramma uit 2014. Dit ligt al op tafel.

De voorzitter: We hadden toch afgesproken dat we dit debat zouden verder zetten na deze vergadering?

Mevrouw Cieltje Vanachter (N-VA): Ik vind gewoon dat men correct moet zijn. Het is niet waar dat onze voorzitter Bart De Wever dit tijdens een persconferentie heeft gezegd.

De heer Fouad Ahidar (Fouad Ahidar): Vooreerst wil de collegeleden bedanken voor hun antwoorden. Ik wens echter nog eens terug te komen op die eenzaamheid.

Ik weet dat beide collegeleden weergaven wat ze hieromtrent allemaal doen. Dat is allemaal goed. Meten is echter weten. Zo ligt leegstand me ook nauw aan het hart. Als ik dan aan sommige deuren aanklop, word ik vaak geconfronteerd met hele vuile gordijnen. Vaak ga ik er dan vanuit dat er niemand meer woont. Als ik dan toch aanbel, komt er wel degelijk iemand naar buiten. Blijkbaar is de woning dan toch bewoond. Als men dan met de bewoner een praatje maakt en men vraagt of hij kan geholpen worden door bijvoorbeeld in de eerste plaats de gordijnen eens te laten wassen zodat er weer wat meer licht kan binnenvallen in de woning, blijkt toch dat we dergelijke mensen vaak niet bereiken. Ze zijn gewoon inactief.

Als de raadsleden laten weten wat ze allemaal doen, weet ik niet over hoeveel personen het hierbij gaat. Gaat het hierbij om 100, 200, 3.000 dan wel 5.000 mensen? Er zijn nog heel veel mensen die we niet bereiken.

Collegelid Ans Persoons stelde terecht dat het hierbij niet alleen om oudere mensen gaat. Eenzaamheid treft immers ook jongere mensen. Ook zij hebben soms iemand nodig die hen de hand reikt. Misschien is dat dan iemand uit de buurt zelf die hen meetroont naar een activiteit. Zelf zijn ze misschien te beschaamd om die eerste stap te zetten. Het is immers niet voor iedereen even gemakkelijk om in contact te komen met mensen die men niet kent. Ik wilde toch even belichten dat we nog heel veel mensen niet bereiken.

We zijn echter allemaal in campagnemodus. We moeten dit echter niet alleen tijdens de verkiezingscampagne doen. Zo hebben we de laatste 3 maanden niets anders gedaan dan bij iedereen te gaan aanbellen. We hebben heel wat mensen kunnen spreken. Ik kan jullie echter verzekeren dat heel wat mensen armoede kennen en zich in de 4de wereld bevinden.

Voor oudere mensen is eenzaamheid catastrofaal. Zeker in Jette, een gemeente die ook collegelid Sven Gatz goed kent, is dit het geval. Zelfs in mijn eigen straat ontmoet ik nog mensen waarvan ik het bestaan niet eens kende. Op 10 jaar tijd ontmoette ik ze amper 2 keer. Pas als je hun verhaal aanhoort, durven ze iets te vertellen. Vele mensen willen echter gewoon

niet spreken. Ik bedank hen dan en maak hen duidelijk dat ik hen niets wil verkopen. Ik wil het met hen enkel even een woordje wisselen en het hebben over de wijk. Wat kan er beter? Wat kan ik voor hen betekenen?

Ik vind dat we ons op het vlak van eenzaamheid in een catastrofale situatie bevinden. Dit geldt ook op het vlak van de diversiteit. We hebben deze problemen zagezegd enkel bij autochtone Vlamingen of autochtone Belgen. Mensen gebruiken deze woorden graag. Dit stemt echter niet overeen met de realiteit. Men hoort overal hetzelfde verhaal. Een keer als er erfenissen zijn; eens de kinderen scheiden of er andere problemen zijn met de kinderen of de schoonkinderen, schuilt de eenzaamheid achter de hoek. Tijdens de campagne is mij alvast dit het meest overgefallen.

Over veiligheid en netheid kunnen we het steeds hebben. Eenzaamheid wordt echter over het hoofd gezien. De cijfers tonen aan dat in België 2,5 miljoen mensen zijn die antidepressiva moeten nemen. Als men dit ziet dan weet men dat er, zeker voor de ouderen, iets moet gebeuren.

De voorzitter: Ik zou nu graag eerst de leerlingen van het St.-Martinuscollege uit Overijse verwelkomen. Zij komen, in het kader van ‘Open blik op politiek’, onze debatten hier even volgen. Dank jullie wel voor jullie bezoek. (Applaus)

- *De bespreking is gesloten.*

Stemming

Het ontwerp van verordening tot goedkeuring van de aanpassing nr. 2024/5 van het Meerjarenplan 2022-2025 wordt aangenomen met 9 stemmen voor, 6 tegen en 1 lid heeft zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Carla Dejonghe, Pascal Smet, Lotte Stoops, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Khadija Zamouri, Els Rochette
Hebben nee gestemd: Jan Busselen, Bianca Debaets, Dominiek Lootens-Stael, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Gilles Verstraeten
Heeft zich onthouden: Pepijn Kennis

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT (R.v.O., art. 72)

Voorstel tot wijziging van artikel 69 van het Reglement van Orde van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie - Stuk 3B (2023-2024) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De heer Jan Busselen, verslaggever: Ik verwijs naar het uitstekende verslag van de Diensten.

Artikelsgewijze bespreking en stemming

Het voorstel tot wijziging van artikel 69 van het Reglement van Orde van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Stemming over het geheel

Het gewijzigde Reglement van Orde van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette

Het aldus goedgekeurde Reglement van Orde treedt onmiddellijk in werking.

ADMINISTRATIEF STATUUT VAN DE GRIFFIER VAN DE RAAD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (R.v.O., art. 71)

De voorzitter: Dit statuut werd door het Bureau in eerste lezing goedgekeurd op 18 april 2024. Het Sociaal Overlegcomité gaf in zijn vergadering van 23 april 2024 zijn akkoord over voorliggende tekst. Het statuut werd door het Bureau in tweede lezing goedgekeurd op 6 mei 2024.

Algemene bespreking

De heer Gilles Verstraeten, verslaggever: Ik verwijs naar het uitstekende verslag van de Diensten.

Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikelen 1 tot en met 15 van het administratief statuut van de griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Stemming over het geheel

Het administratief statuut van de griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette

PERSONEELSSTATUUT AMBTENAREN VAN DE PERMANENTE DIENSTEN VAN DE RAAD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (R.v.O., art. 71)

Voorstel tot invoering van diverse wijzigingen aan het personeelsstatuut ambtenaren van de permanente diensten naar aanleiding van het nieuwe administratieve statuut van de griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De voorzitter: Dit voorstel werd door het bureau in eerste lezing goed gekeurd op 18 april 2024. Het Sociaal Overlegcomité gaf in zijn vergadering van 23 april 2024 zijn akkoord over voorliggende tekst. Het statuut werd door het Bureau in tweede lezing goed gekeurd op 6 mei 2024.

Algemene bespreking

De heer Gilles Verstraeten, verslaggever: Nogmaals verwijs ik naar het uitstekende verslag dat de Diensten hebben opgesteld.

Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikelen 1 tot en met 6 van het voorstel tot invoering van diverse wijzigingen aan het personeelsstatuut van ambtenaren van de permanente diensten naar aanleiding van het nieuwe administratieve statuut van de griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Stemming over het geheel

Het voorstel tot invoering van diverse wijzigingen aan het personeelsstatuut van ambtenaren van de permanente diensten naar aanleiding van het nieuwe administratieve statuut van de griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette

Voorstel tot invoering van diverse wijzigingen aan het personeelsstatuut ambtenaren van de permanente diensten van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De voorzitter: Voor dit voorstel gelden dezelfde datums als bij de eerder behandelde voorstellen.

Algemene bespreking

De heer Gilles Verstraeten, verslaggever: Voor de derde en laatste keer verwijs ik met plezier naar het uitstekende verslag van de Diensten.

Artikelsgewijze bespreking en stemming

De artikelen 1 tot en met 6 van het voorstel tot invoering van diverse wijzigingen aan het personeelsstatuut van ambtenaren van de permanente diensten van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Stemming over het geheel

Het voorstel tot invoering van diverse wijzigingen aan het personeelsstatuut van ambtenaren van de permanente diensten van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden eenparig aangenomen door de 16 aan de stemming deelnemende leden.

Hebben ja gestemd: *Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael, Pascal Smet, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri, Els Rochette*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. artikel 59)

De betoging rond het lerarentekort

De heer Jan Busselen (PVDA): Eind maart vond in Brussel een betoging plaats van leerlingen, leerkrachten en ouders uit het Brusselse Nederlandstalig onderwijs. Ze kwamen op straat tegen o.a. het lerarentekort. *“Bij ons staan er nu ongeveer 51 lestijden open, goed voor 2,5 voltijdse leerkracht. Dat betekent dat we al langer niet meer over langetermijnvisie kunnen spreken, maar wel over hoe we dit probleem dagelijks oplossen,”* vertelde Mohammed Alsaftawi, codirecteur van basisschool de Voorzienigheid in Anderlecht.

Ik kwam zelf oud-leerkrachten tegen van de eerste basisschool waar mijn kinderen naartoe gingen, in Evere. Hun team komt maar liefst 7 leerkrachten tekort. Blijkbaar worden sommige klassen in groepjes verdeeld die bij andere leerjaren moeten aansluiten. Maar leerlingen in het tweede lager kunnen toch geen les volgen bij leerlingen in het vijfde? Deze toestand heeft een grote impact op de kwaliteit van het onderwijs.

Tijdens de betoging bij het kabinet van Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts kwam de minister helaas niet zelf naar buiten om met de leerkrachten en ouders te praten. Wel ontving het ministerie een delegatie. De minister zou hebben beloofd dat er binnenkort een paar oplossingen zouden komen.

Mijnheer het collegelid, weet u al op welke oplossingen Ben Weyts doelt? Hoeveel leraren ontbreken er om het Nederlandstalige onderwijs in Brussel degelijk te laten functioneren? Zijn er die structurele oplossingen gevonden voor de basisschool Hendrik Conscience? Voor zover ik weet, zijn er op maandagochtend en op donderdag nog steeds gaten in de lessenroosters. Die informatie is echter al een paar weken oud. Tot slot: de lerarentekorten leiden tot leerachterstand. Hoe vangt het College die op?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): In principe zal dit de laatste keer zijn dat ik tijdens deze legislatuur de Raad toespreek. Ik bedank de Diensten voor de goede samenwerking en het College en de overige raadsleden voor de interessante debatten. Het is een eer en een genoegen geweest om de Brusselaars de afgelopen vijf jaar te mogen vertegenwoordigen. Over een aantal weken weten we of ik dat nog vijf jaar mag doen en dan hoop ik zeker een aantal onder jullie terug te zien. Als ik niet verkozen word, word ik misschien wel zelf zij-instromer.

In mijn *Bruzz*-rapport stond dat ik mijn dossiers goed ken en soms interessante dingen te vertellen heb, maar dat ik daarbij wat langdradig kan worden. Daar kan ik het mee eens zijn. Daarom vertel ik misschien wel voor de laatste keer de leugen dat ik het kort zal houden, goed wetende dat ik hier waarschijnlijk schromelijk in zal mislukken.

Ik wil graag een paar algemene beschouwingen maken. Finaal zullen de geschiedschrijvers oordelen. Een aantal van ons zullen vermoedelijk niet meer dan voetnoten zijn, als we al zo ver komen. Maar een paar namen zullen onthouden worden. Wat betreft het onderwijsbeleid in Brussel is er zeker een naam die in het vet en groot in de geschiedenisboeken zal staan: Guy Vanhengel. Ik wil het graag nog eens gezegd hebben, zeker nu collega Vanhengel de politiek zal verlaten. Hij is voor mij een soort 21e -eeuwse Karel Buls die zich tomeloos heeft ingezet voor de uitbreiding van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. Vandaag is er het Atheneum Karel Buls, het zou me niet verbazen, mocht in de toekomst het Atheneum Guy Vanhengel geopend wordt. Dat zou meer dan verdiend zijn.

Onderwijs is ons vlaggenschip maar we staan voor ernstige problemen. Ik ben benieuwd wat er over minister Ben Weyts geschreven zal worden. Ik weet niet of er ooit een Atheneum Ben Weyts geopend zal worden, maar ik vind wel dat de minister onterecht in een slecht daglicht wordt gezet. Volgens mij zullen de geschiedschrijvers van dezelfde mening zijn als een aantal huidige experts erkennen dat de onderwijsminister de onderwijskwaliteit bovenaan op de agenda heeft gezet. Volgens mij zorgde dat voor een impact op het lerarentekort op langere termijn. De effecten van een onderwijshervorming komen pas een aantal jaar later tot uiting. We moeten ons afvragen wat onze prioriteiten zijn.

De aantrekkelijkheid van het leerkrachtenberoep zal gediend zijn met een verhoogde onderwijskwaliteit. Gisteren hoorde ik van een taxichauffeur, die ook onderwijzer is in een Franstalige gemeenteschool in Anderlecht, dat de situatie er extreem moeilijk is. De leerkrachten van de Nederlandstalige school waar ik die dag naartoe ging, gaven dan weer aan dat ze geen problemen ervaren bij het aanwerven van nieuwe leerkrachten. Leerkrachten willen er graag lesgeven. De hervorming heeft dus wel positieve veranderingen met zich meegebracht.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik was zelf ook aanwezig op de betoging. Mijn kinderen gaan namelijk naar een Nederlandstalige basisschool met een lerarentekort. De jongste gaat naar een crèche van de stad Brussel omdat er in de Nederlandstalige crèches een tekort is aan opvangpersoneel. Het is belangrijk dat de politieke besluitvorming gebeurt door mensen die betrokken zijn bij de problematiek. Ik begrijp dat leerkrachten, scholen, directies en ouders zich afvragen hoe we de tekorten in het onderwijs zullen oplossen. Ik weet dat u niet over alle antwoorden zal beschikken, collegelid Sven Gatz, en dat u terecht zal verwijzen naar de verantwoordelijkheid van Vlaanderen, maar ik hoop toch dat ook Brussel het nodige kan doen.

Het lerarentekort is groot. De situatie leek even te beteren maar nu staan we er weer een pak minder goed voor. Ik denk ook niet dat de VGC de volledige oplossing kan aanreiken. Zowel ik, als mijn collega's uit andere partijen hebben onze eigen mening over de stappen die gezet moeten worden, maar we vragen toch best aan leerkrachten en zij-instromers zelf wat zij nodig hebben om in het onderwijs te blijven staan. Het gaat namelijk niet alleen om nieuwe leerkrachten aanwerven, maar ook om leerkrachten in het onderwijs houden.

U verwees naar het magazine de Ronde van Brussel en de samenvattende verslagen. Die zijn zeer welkom, maar ik vrees dat u zal zeggen dat de aanbevelingen die er gedaan worden niet binnen uw bevoegdheid liggen. Ik hoop dus dat u ons een overzicht kan geven van de stappen die de VGC wel kan zetten.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): We zijn trots op ons Nederlandstalig onderwijs. Dat is volgens mij niet helemaal terecht. Tijdens een begrotingsbespreking kan alles besproken worden en mogen alle vragen gesteld worden. Ik heb dan ook gevraagd naar de stand van zaken over de aanpak van het lerarentekort. Er waren toen veel collega's niet aanwezig dus is dit wat dubbelop. Daarnaast heeft de Vlaamse overheid echt wel de sleutel in handen. Wat betreft de bevoegde minister was de pers unaniem. Het is niet gelukt om het lerarentekort aan te pakken. Integendeel, ondanks de lapmiddelen, zoals het Laatste Nieuws het verwoord, is het aantal vacatures voor leerkrachten verdubbeld in de laatste vijf jaar. Dat is een gigantisch probleem. We zien dat het College alles doet wat binnen haar mogelijkheden ligt maar ik denk dat het nuttig is om nog eens de laatste stand van zaken te overlopen.

Toch zal het tekort vooral door de Vlaamse Gemeenschap opgelost moeten worden. Deze situatie illustreert ook waarom we discussie voeren over de toekomst van de VGC en de Nederlandstalige Brusselaars. De oplossing voor een concreet probleem dat zich in Brussel voordoet, hangt vooral af van beslissingen die genomen worden door politici die hier niet verkozen werden. Dat is een democratische scheeftrekking waar we iets aan moeten doen.

Collegelid Sven Gatz: Ik antwoord uiteraard op de vragen die gesteld werden en hoop ook de bijkomende observaties mee te nemen. Ik zal het dus ook hebben over de oplossingen die de Vlaamse minister van onderwijs aanreikt.

Het tekort aan leerkrachten en het verhogen van de aantrekkelijkheid van het beroep staan al geruime tijd bovenaan de agenda van het overleg met de Vlaamse collega. Ik steun in elk geval de vraag van de verschillende onderwijsnetten om zo snel mogelijk in te zetten op een aantal hervormingen en bijsturingen. Daaronder valt een hervorming van het statuut waardoor schoolbesturen een modern personeelsbeleid kunnen doorvoeren. Ze krijgen een grotere vrijheid om werkingsmiddelen in te zetten voor onderwijzend en ondersteunend personeel en kunnen hun beleidsvoerend vermogen versterken.

Een ander voorbeeld is het toekennen van middelen aan schoolbesturen voor niet-inge vulde vacatures. Die middelen kunnen dan ingezet worden voor initiatieven die het lerarentekort aanpakken. Verder willen we de huidige korte opzegtermijn van twee weken aanpassen. Zo krijgen scholen meer tijd om nieuwe leerkrachten te zoeken en komt hun pedagogische functie niet in gevaar. Het laatste voorbeeld is het invoeren van een Brusselpremie of een bredere stadspremie voor leerkrachten die in grootstedelijke scholen werken. Of we deze maatregelen op korte termijn kunnen realiseren is natuurlijk nog maar de vraag. We vernamen dat het bevoegde Vlaamse kabinet zich op korte termijn zal focussen op maatregelen zoals de

aanstellingsvoorwaarden van het onderwijzend personeel. Naast het beleid van de Vlaamse overheid voert de VGC een aanvullend beleid met drie doelstellingen: de instroom, het behoud en de professionalisering van onze leerkrachten in de Vlaams-Brusselse scholen versterken. Het Onderwijscentrum Brussel ondersteunt scholen die problemen ondervinden met een crisishulpprogramma. Zo staan ze schoolbesturen bij door onder andere in te zetten op professionalisering van de Brusselse leerkrachten. De VGC wil ook de infobeurzen voor zij-instromers verderzetten, die worden goed onthaald op de werkvloer. Hier volgen later nog cijfers over.

Een andere maatregel is de extra lerarenbonus die startende leerkrachten in Brussel een vrijstelling geeft van zes studeeruren. We moeten de scholen inderdaad meer aanmoedigen om de bonus effectief te implementeren. We blijven ons inzetten om scholieren en studenten die leerkracht willen worden te enthousiasmeren en te ondersteunen. Hier loopt ook een project rond in het secundair onderwijs. Ook hier volgen later cijfers over.

Verder zetten we in op infrastructuur. Er is een sterke correlatie tussen goede infrastructuur en nieuwe leerkrachten.

Op vraag van de VGC geven scholen regelmatig door hoeveel openstaande betrekkingen ze hebben en hoeveel leerkrachten langdurig afwezig zijn en niet vervangen worden. Na de paasvakantie is er in de Brusselse Nederlandstalige scholen naar schatting een tekort van 473 voltijdse equivalenten. Een opmerking daarbij is dat het aantal langdurig afwezige leerkrachten stijgt, maar dat het aantal openstaande vacatures verder daalt. Dat brengt zichzelf in evenwicht natuurlijk, maar we merken die trend op. De voorzichtig positieve uitlatingen die ik mezelf drie maanden eerder veroorloofde, werden inderdaad deels genuanceerd. De telling in januari na de kerstvakantie geeft vaak het slechtste resultaat. Dit jaar ging het rond die periode beter. Momenteel zijn de resultaten echter vergelijkbaar met die van vorige jaren.

We hebben dus nog een lange weg af te leggen.

In basisschool Hendrik Conscience is het inderdaad tot de sluiting van enkele klassen gekomen. Ik heb toen een overleg georganiseerd tussen de Go! Scholengroep Brussel, de administratie en het OCB. Ik heb daarvoor ook contact gehad met de Vlaamse collega, maar heb het overleg na een constructief gesprek zelf georganiseerd. Tijdens het overleg hebben we een oplossing gevonden. Een van de leerkrachten die ontslag had genomen, is teruggekeerd. Een tweede leerkracht heeft zich vrijwillig aangeboden en de VGC heeft via het OCB een derde persoon vrijgemaakt om in co-teaching mee voor de klas te staan.

Na de paasvakantie is een leerkracht teruggekeerd uit zwangerschapsverlof. Met deze oplossing, die misschien niet perfect is, hebben we in elk geval de sluiting van de klassen kunnen voorkomen, en de voortzetting van de lessen en de afsluiting van het lopende schooljaar in goede banen kunnen leiden.

Het lerarentekort is een probleem dat zich in het gehele Vlaamse onderwijs voordoet, en ook bij onze Franstalige collega's. Hoewel er nog altijd een tekort is, zijn we er de voorbije jaren in geslaagd om ongeveer 500 extra leerkrachten naar Brussel aan te trekken. Zij komen boven op de uitstroom, zodat er vandaag meer leerkrachten lesgeven dan een aantal jaren geleden. Ongeveer een derde daarvan zijn zij-instromers. Dat is het goede nieuws. We stellen daarbij een link vast met vernieuwde infrastructuur.

Het Onderwijscentrum Brussel is na de communicatie over de sluiting van de klassen een intensieve ondersteuning gestart in Basisschool Hendrik Conscience in Schaarbeek. Die komt boven op de reguliere ondersteuning en omvat het helpen opvangen van de tekorten door OCB-medewerkers in te zetten in de klassen, en extra hulp voor de nieuw gestarte leerkrachten in de vorm van inhoudelijke input.

Na gesprekken tussen de VGC en GO! werd ingezet op een doorstart. We zijn nu in elk geval toch weer vertrokken. Uiteraard is zo'n intensieve ondersteuning door het OCB altijd tijdelijk. Het OCB probeert met de school af te spreken die ondersteuning op een bepaald ogenblik stop te zetten. We hopen dat het lukt en anders zal men in het begin van volgend schooljaar bekijken wat er kan gebeuren. Om het probleem structureel op te lossen, zal de volgende Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs extra maatregelen moeten treffen.

Inzake de leerachterstand is een grote rol weggelegd voor de onderwijsnetten, hun pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor leerlingenbegeleiding. Ook de schoolbesturen en de schoolteams stellen alles in het werk om de leervertraging te beperken. Dat lukt evenwel niet overal vlekkeloos, maar via alle mogelijke instrumenten proberen we een antwoord te vinden op deze problematiek.

De in dit antwoord vermelde hervormingen en bijstellingen zijn dan ook een belangrijke hefboom om op dat vlak zowel preventief als remediërend op te treden. Daarnaast zetten we het OCB in om maximaal een antwoord te bieden op die leerachterstand.

Dit is de laatste stand van zaken voor 9 juni 2024.

De heer Jan Busselen (PVDA): Misschien heb ik toch te veel vragen gesteld voor een vraag om uitleg. Het was misschien beter een interpellatie geweest.

De volgende Vlaamse Regering zal een plan moeten bedenken om uit dit dal te klimmen. Zoals de heer Gilles Verstraeten heeft vermeld, was er aan het begin van deze legislatuur al een lerarentekort. Vijf jaar later is dat tekort verdubbeld. De N-VA verdedigt zich met de stelling dat scholen met een lerarentekort misschien geen goed schoolbeleid voeren. De heer Gilles Verstraeten bezocht immers een school waar er geen lerarentekort is en waar leraren graag werken. Ik wens de Brusselaars die ooit zullen moeten kiezen voor een Vlaamse sociale zekerheid, veel goede moed. Ze zullen moeten vaststellen dat problemen veeleer geïndividualiseerd worden en naar onderen worden afgeschoven, in plaats van dat de politiek verantwoordelijken voor een goed beleid zorgen. Het is hier evenwel niet de juiste plaats om het rapport van Vlaams minister Ben Weyts te maken.

U hebt een aantal pistes aangegeven, zoals de bredere stadspremie. Aangezien het een grootstedelijk probleem is, zou het inderdaad een goede zaak zijn opnieuw een soort van stadspremie in te voeren om leerkrachten aan te trekken.

Inzake de hervorming van het statuut om scholen meer vrijheid te geven, vrees ik dat we nog meer in de richting van individuele oplossingen evolueren en het probleem niet zullen oplossen. In het onderwijs mag het statuut niet afhangen van school tot school. Elk kind moet de garantie hebben degelijk onderwijs te genieten.

Voor de rest hebt u de ondertussen bekende lijst van maatregelen opgesomd, die we in Brussel nemen met het OCB. Ik dank u voor de concrete stappen die in Basisschool Hendrik Conscience zijn gezet om de situatie recht te trekken met het OCB. We kunnen daar misschien ook uit leren voor andere scholen.

Ten slotte is het belangrijk om de leerachterstand goed op te volgen, zodat we die in kaart kunnen brengen en daaruit kunnen leren.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Men moet vooral een correcte analyse maken. Vaak wordt de denkfout gemaakt dat het lerarentekort deze legislatuur opeens is ontstaan en bijgevolg een probleem is dat deze legislatuur even snel weer op te lossen is.

Men moet op alle werven tegelijkertijd werken, op de korte, de middellange en de lange termijn. Dat is deze legislatuur ook gebeurd, niet enkel door Vlaams minister Ben Weyts, maar ook door u, mijnheer Gatz. Die samenwerking is goed verlopen. Het bewijs is dat, als twee mensen samenwerken, men soms tot een grotere som komt dan de twee individuen.

Op korte termijn is het volgende gerealiseerd: de invoering van de zij-instroom, de proeftuinen, het werk van de VGC met het OCB, de infobeurzen, infrastructuurverbetering en begeleiding. Op middellange termijn is er gewerkt aan het statuut van leerkrachten. Dit zeer delicate dossier is voorbereid door de Commissie van Wijzen. Weg van de politiek wordt consensus opgebouwd met de vakbonden en de koepels. In de volgende legislatuur moet daaraan worden voortgewerkt. Ook de lerarenopleiding is onder de loep genomen. Ik zou nog heel wat elementen kunnen opnoemen, maar de lange termijn betreft wel degelijk de onderwijskwaliteit en de bestuurskracht van de scholen.

Ik heb niet gezegd dat het de schuld is van de scholen die een lerarentekort hebben. Van de scholen die vandaag ondanks de omstandigheden geen lerarentekort hebben, moeten we leren wat we op lange termijn moeten ondernemen om ervoor te zorgen dat geen enkele school nog met een lerarentekort kampt. Dat zal wel degelijk betekenen dat we ook oog hebben voor de onderwijskwaliteit, voor wat er in de klassen gebeurt en voor het bijbrengen van de taal. Op die lange termijn is ook gewerkt: minimumdoelen, taaltesten, centrale Vlaamse toetsen, zomerscholen enzovoort.

Als leerkrachten hun beroep kunnen uitoefenen, kennis kunnen overbrengen en kinderen daar deugd van hebben – onderwijskwaliteit en zelfbevinden versterken elkaar –, dan zal er op lange termijn geen lerarentekort meer zijn, maar misschien opnieuw een lerarenoverschot, omdat het zo'n aantrekkelijk en mooi beroep is, wat het hoort te zijn.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Het is een goede zaak dat er in Basisschool Hendrik Conscience concrete oplossingen zijn. Dat is natuurlijk een geval en de oplossingen die daar zijn gevonden, zullen niet overal worden gevonden. Er moeten dus structurele maatregelen worden genomen.

Het OCB springt veel in en dat lijkt me logisch. Het biedt crisishulp, maar zijn hoofdtaak is natuurlijk begeleiding, die van goede kwaliteit is. Leraren zitten er evenwel niet altijd op te wachten, omdat ze al zoveel werkdruk en grote klassen hebben. Inclusie is heel waardevol, maar het is niet altijd gemakkelijk om alleen voor zo'n klas te staan. Het is heel goed dat het OCB die begeleiding biedt, maar de vraag is of er daarvoor ruimte is. Kan niet eerst de basis

worden ingevuld, zodat de leerkrachten correct voor de klas kunnen staan, bijvoorbeeld met twee leerkrachten waar het kan en nodig is? Moet dat niet eerst de focus zijn voordat we andere middelen bekijken?

Ik ben niet per se negatief over stadspremies. Het is evenwel niet mijn mening, maar die van de leerkrachten die telt. Het lijkt me geen structurele oplossing. Een dergelijke premie bestaat bij bijvoorbeeld de Brusselse politie en trekt niet altijd profielen aan die intrinsiek gemotiveerd zijn, maar bijvoorbeeld gemotiveerd zijn door die premie zelf.

Op het terrein vraagt men vooral extra mensen, zodat leerkrachten niet alleen voor bepaalde klassen hoeven te staan. Als de insteek dan is dat de Commissie van Wijzen het moet oplossen of aanbevelingen moet formuleren voor de hervormingen, dan citeer ik graag uit een opiniestuk in De Morgen van gisteren: “Het is blijkbaar iets Vlaams dat we het meeste heil verwachten van onderwijsexperts die nooit een voet in de klas hebben gezet als leerkracht.”

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik bedank het collegelid voor zijn antwoorden en vooral voor zijn inzet om het lerarentekort zo goed en zo kwaad mogelijk weg te werken. Uw optreden heeft samen met dat van het OCB in Basisschool Hendrik Conscience tot een oplossing geleid. Dat illustreert dat we nood zullen blijven hebben aan Brusselaars die ervoor zorgen dat de Brusselaars niet vergeten worden.

Er was weliswaar al een lerarentekort voor het aantreden van de huidige Vlaamse minister, maar het is verdubbeld. De situatie is niet verbeterd en gaat de verkeerde richting uit. De plannen om het tekort aan te pakken, kunnen niet op veel enthousiasme rekenen. De leraren betogen vandaag in Antwerpen en zeggen: “Zet ons niet in ons ondergoed.” Er is dus nood aan een betere reflectie en een betere aanpak. Ik kijk uit naar een volgende Vlaamse Regering die het nodige doet.

Collegelid Sven Gatz: Ten eerste erken ik dat de oplossing die in Basisschool Hendrik Conscience is gevonden, niet perfect is, maar ik ben fier dat ik de sluiting van die school heb kunnen verhinderen. Dat is het allerbelangrijkste. Ik sluit niet uit dat er zich nog dergelijke gevallen zullen voordoen, ik heb er bijna nachtmerries over. We moeten koste wat het kost een sluiting verhinderen en dat is in dit geval gelukt, ook dankzij de inrichtende macht en een beetje geluk.

Ten tweede erken ik dat de reguliere ondersteuning van het OCB of de instroom van zijinstromers soms tijdelijk extra druk kan uitoefenen op een schoolteam dat al kwetsbaar is. Het is wel het beste wat we hebben. Mochten er namelijk geen zijinstromers zijn, dan zou de situatie nog erger zijn. Mocht het OCB helemaal niet meer komen, dan zou ik waarschijnlijk andere vragen krijgen. Dus moeten we in die richting kijken. Dit zijn de middelen die we hebben en kunnen inzetten.

Ondanks de stijging van de langdurig afwezigheid, is er de laatste drie jaar toch een gunstige evolutie: het aantal openstaande vacatures is gedaald. In 2022 waren er rond Pasen 328 openstaande vacatures. Dat aantal is in 2023 licht gedaald naar 316. Nu bedraagt dat aantal 242. Dat is nog altijd te veel, maar het aantal daalt wel. We kunnen dus terrein winnen met vereende krachten en zullen het zo moeten doen.

- Het incident is gesloten.

Plaatstekort in het basisonderwijs

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Het recente verslag van het Brussels Lokaal Overlegplatform (LOP) na de inschrijvingen voor het Nederlandstalig basisonderwijs geeft opnieuw een groot tekort aan plaatsen aan. We staan dus weer voor een almaar terugkerend debat, dat zich in het najaar wellicht zal herhalen.

Tijdens de aanmeldperiode, die liep van eind februari tot midden maart, werden er in totaal 6.001 dossiers ingediend door ouders die hun kind voor volgend schooljaar wilden inschrijven. Dat is opnieuw een lichte stijging tegenover vorig jaar, toen 5.628 dossiers werden geregistreerd.

In 2022 waren dat er 6.161 en in 2021 zelfs 6.300. Voor de helft – het gaat dan om 3.186 kinderen – kwam er een positief antwoord. In die categorie kan 70 % terecht in de school van hun eerste keuze. Voor 2.815 Brusselse kinderen is er momenteel geen plaats, wat volgens het LOP te verklaren is doordat de vraag nog altijd het aanbod overtreft.

Op een termijn van zes schooljaren – dus inclusief het komende schooljaar – steeg de capaciteit in het Nederlandstalig basisonderwijs van 36.935 naar 39.324 plaatsen. In diezelfde periode daalde het aantal geweigerde leerlingen, om nu opnieuw te stijgen: van 2.627 naar 2.815. Die toename baart het LOP zorgen, doordat de lerarenproblematiek blijft aanslepen. Schoolinfrastructuur is goed, maar als er niemand voor de klas staat heeft het weinig zin.

Hoe interpreteert het collegelid de huidige situatie? Is er bekend hoeveel van de kinderen die geen plaats hebben toegewezen gekregen, beschikken over een attest voorrang Nederlands? Hoe wordt de evolutie voor de komende jaren ingeschat? Welk beleid wil het College hier tegenover zetten? Ik weet dat ik hiermee op de zaken vooruitloop.

Collegelid Sven Gatz: De capaciteit in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel blijft toenemen, dankzij de inspanningen van de schoolbesturen, de Vlaamse Gemeenschap en de VGC. Voor het schooljaar 2024-2025 is er opnieuw een stijging van 1,3 %, goed voor 514 bijkomende plaatsen. Over een tijdsspanne van 12 jaar is de capaciteit van ons basisonderwijs overigens met een vierde toegenomen, namelijk met 8.670 plaatsen: voor het volgende schooljaar, 2024-2025, worden er 39.324 plaatsen basisonderwijs opengesteld; in het schooljaar 2012-2013 waren dat er iets meer dan 30.000. Daarnaast is de capaciteit van de onthaalklas nog nooit zo groot geweest (3.993 plaatsen), wat maakt dat bij de start van de toewijzingen – de kinderen van vorige schooljaren, de broertjes en zusjes en de kinderen van het personeel zijn dan al ingeschreven – er toch nog 2.082 plaatsen beschikbaar waren; dat zijn er 115 meer dan vorig jaar.

Daartegenover zien we dat in de afgelopen 12 jaar ook het aantal aanmeldingen bleef stijgen, tot een piek in het schooljaar 2020-2021 (6.888 aanmeldingen), waarna een lichte daling werd ingezet. Voor het lopende schooljaar 2023-2024 waren er 5.628 aanmeldingen. Voor het komende schooljaar 2024-2025 zien we opnieuw een lichte stijging van het aantal aanmeldingen (6.001).

Als we deze eerste cijfers van het LOP Brussel Basisonderwijs in detail bekijken, kunnen we twee bewegingen detecteren. Ten eerste neemt het aantal aangemelde kinderen voor de onthaalklas – dit is de instroom in ons onderwijs – langzaam af. Maar het aantal

schoolveranderaars stijgt. Schoolveranderaars, dat zijn leerlingen die al in het Nederlandstalig onderwijs zitten, in Brussel of in Vlaanderen, maar toch aangemeld worden voor een andere school in Brussel. Het gaat dan om 2.417 van de 3.681 aangemelde kinderen. Van deze 2.417 schoolveranderaars kregen 816 kinderen een plaats toegewezen. Wanneer deze kinderen effectief van school veranderen, komt hun huidige plaats opnieuw vrij voor andere kinderen op een wachtlijst. Dat is de normale beweging die later zichtbaar wordt en gelukkig weer capaciteit vrijmaakt.

Op dat moment wordt ook duidelijk welke kinderen die een plaats kregen toegewezen, zich ook effectief ingeschreven hebben. Ouders zetten immers vaak in op meerdere pistes: ze melden hun kind aan in Brussel, maar ook in de omliggende inschrijvingsregio's in Vlaanderen of zelfs in het Franstalig onderwijs. Ook hier komen dan weer plaatsen open voor kinderen die vandaag op een wachtlijst staan. Ik geef daar traditioneel de percentages van wie nu nog niet ingeschreven is. Voor 75 % zal het volgens de wetmatigheden van de vorige jaren in orde komen. De anderen zullen zich in een Franstalige school moeten inschrijven.

Van de 6.001 aangemelde kinderen kregen er 3.186 (53,1 %) onmiddellijk een plaats toegewezen. De andere 2.815 kinderen staan op wachtlijsten. In combinatie met de plaatsen die binnenkort opnieuw zullen openvallen, is er voorzichtig goed nieuws: 1.961 van de 2.320 aangemelde kinderen in de onthaalklas (85 %), bij de instroom in het Nederlandstalig onderwijs, kregen een plaats toegewezen. Voor 1.881 kinderen was dat in een van de eerste drie voorkeurbasissscholen. Omgekeerd kreeg 15 % van alle aangemelde kinderen voor de onthaalklas nog geen school toegewezen. Dit is de laagste verhouding sinds jaren, ook in absolute cijfers.

In verband met het aantal kinderen met een attest voorrang Nederlands kan ik de volgende cijfers geven: 1.742 van de 6.001 aangemelde leerlingen basisonderwijs (29 %) heeft een ouder die de voorrangregel Thuistaal Nederlands (TN) opgaf. Daarvan kreeg 72,2 % een plaats toegewezen. De overige 27,8 % staat op wachtlijsten. Deze 485 kinderen maken 17,2 % uit van het totaal aantal kinderen op een wachtlijst.

Specifiek voor de onthaalklas maakten 891 van de 2.320 (38 %) gebruik van de voorrangsgroep TN. Daarvan kregen 840 kinderen (94 %) een plaats toegewezen. De andere 51 kinderen (6 %) staan op een wachtlijst, maar de inschatting is dat zij in de volgende beweging alsnog een plaats zullen vinden, net zoals uit de analyses van de vorige jaren is gebleken.

De cijfers van het LOP geven aan dat – abstractie makend van de individuele scholen en onderwijsnetten – in alle gemeenten in de onthaalklassen meer dan voldoende capaciteit is en was voor een eerste keuze van de voorrangsgroep TN, behalve in de gemeente Watermaal-Bosvoorde. Bekijken we dit op gewestelijk niveau, dan is er voor alle onthaalklassen een capaciteit van 1.779 plaatsen voorbehouden voor de voorrangsgroep TN, terwijl er 751 ouders een eerste keuze met voorrang TN opgaven. Dat lijkt dus wel in goede banen geleid te kunnen worden.

Volgens de gegevens van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) zal het aantal kleuters de komende jaren verder dalen, om vanaf 2029 weer licht te stijgen. Dit zet zich dan door in de komende leerjaren kleuter- en lager onderwijs. Het secundair onderwijs is nu nog steeds in volle groei door de demografische boom van een tiental jaar geleden.

Het Nederlandstalig onderwijs blijft populair. Dankzij het principe van *la liberté du père (ou de la mère) de famille* kunnen ouders blijven kiezen voor ons onderwijs: de beste weg naar een kwalitatieve schoolcarrière, naar meertaligheid, als belangrijkste troeven op de arbeidsmarkt.

Het College blijft verder investeren. Mensen willen dat ook, dus het zou gek zijn om het niet te doen maar dat zal ook een keuze zijn die het volgende College moet maken. Tegelijk zien we dat we met de investeringen extra nieuwe leerkrachten aantrekken. Vandaag zijn er in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel 72 bouwprojecten lopende, ofwel in opstartfase, ofwel in bouwfase. Daarvan zijn er 44 met capaciteitsuitbreiding voor het basis- en/of secundair onderwijs. Er komen dus in de eerstvolgende jaren nog flink wat plaatsen bij in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, bovenop de 4.594 plaatsen in het basisonderwijs en de 5.841 plaatsen in het secundair onderwijs die we de laatste vijf jaar gecreëerd hebben.

Wat het lerarentekort betreft, besef ik zeker de urgentie. Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoord op de vraag van de heer Jan Busselen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik wil het collegelid bedanken voor het uitgebreide en vrij gedetailleerde antwoord.

Ik zie ook dat de capaciteit blijft toenemen en dat er de voorbije jaren bijzonder veel gedaan is. Ik heb ook altijd gezegd dat die capaciteitsuitbreiding een goede zaak is, maar dan op voorwaarde dat we blijven waken over de kwaliteit. Ik herinner me dat ik in de tijd van Rufin Grijp al zei dat het wel heel goed is om met zegebulletins te komen over de toename van het aantal leerlingen in het Nederlands onderwijs, maar dat het tegelijk jammer is om vast te stellen dat de kwaliteit daar soms onder lijdt.

Er zijn nog een paar andere zaken die je in ogenschouw moet nemen. Het heeft volgens mij geen zin om scholen te blijven bijbouwen en de capaciteit uit te breiden, indien daar niet een aantal andere maatregelen naast staan om ervoor te zorgen dat alle Nederlandstaligen een plaats vinden in de school van hun keuze.

Ik vind het de normaalste zaak van de wereld dat de Vlaamse Gemeenschap, die instaat voor de Nederlandstaligen in Brussel, die garantie kan bieden. Dat is nu nog altijd niet het geval. Elk jaar slaat opnieuw die stressfactor toe.

Daar moeten we dus blijven alert zijn en maatregelen nemen om dat toe te laten. We hebben daarom altijd dat er een absolute voorrang voor Nederlandstaligen moet zijn in het Nederlandstalig onderwijs. Alleen zo kun je schrijnende toestanden vermijden, zoals we in het verleden al hebben meegemaakt.

Tot slot, het is nu te vroeg om te weten of er leerlingen helemaal uit de boot gaan vallen of niet. Er zullen namelijk nog verschuivingen zijn. Ik hoop alvast van niet, maar ik vrees dat dat wel kan gebeuren, zoals in het verleden. Volgens u moeten die dan maar naar het Franstalig onderwijs. Wel, ik hoop dat men niet tegen Nederlandstaligen zal moeten zeggen dat ze in het Franstalig onderwijs moeten inschrijven. Dat zou toch al te gek zijn...

- *Het incident is gesloten.*

DANKWOORD

De voorzitter: Zo zijn we aan het einde van onze werkzaamheden gekomen. Maar eerst wil ik nog een dankwoordje aan jullie richten. In het reglement is geen spreektijd voorzien voor dankwoorden.

A la limite is er wel onderbrekingsrecht... Maar ik zal het niet te lang maken.

We zijn aangekomen aan het einde van deze legislatuur. Vijf jaar! Ze zijn wat mij betreft voorbijgevlogen. Het waren mijn eerste stappen in de politiek, mijn eerste legislatuur en ik hou veel goede herinneringen over aan de samenwerking in deze Raad. Over de partijgrenzen heen, met meerderheid en oppositie.

De debatten in de Raad waren boeiend en levendig en verliepen – op enkele uitzonderingen na – steeds in een respectvolle sfeer. En dat is belangrijk, want wij hebben uiteindelijk toch een voorbeeldfunctie voor de Brusselaars.

Ik wil jullie, raadsleden, daarvoor oprecht bedanken. Ook bedankt aan Fouad Ahidar voor de eerste jaren als voorzitter van deze assemblee.

Verder wil ik ook oprecht de collegeleden en hun medewerkers bedanken, die steeds klaar stonden om uitgebreid op onze vragen te antwoorden.

En wat zouden we zijn zonder de diensten van de VGC? De collegeleden zegden het al: jullie doen enorm waardevol werk op het terrein. Merci!

Bedankt aan de journalisten die ons werk op de voet volgen en ervoor zorgen dat de Brusselaars het werk van onze Raad kunnen opvolgen.

Al die debatten, commissies, studiebezoeken, nieuwjaarsrecepties, de schoolbezoeken in ons huis: dat alles is enkel mogelijk dankzij de inzet van onze diensten. Dankjewel daarvoor.

Een heel speciaal dankwoord wil ik richten aan Nathalie Bos. Zij heeft de rol als griffier ad interim als geen ander op zich genomen. Ook toen in december vorig jaar bleek dat die ad interim nog enkele maanden langer dan eerst gedacht zou duren. Dankjewel, Nathalie.

Neal, mijn kabinetschef ook jou wil ik hier bedanken. Jij hebt veel betekend voor mij en voor de werking van de Raad.

Tot slot wil ik iedereen bedanken die ervoor zorgt dat wij inspiratie krijgen en vol enthousiasme en gedrevenheid kunnen werken: de Brusselaars!

Vandaag nemen we afscheid van enkele collega's die andere paden inslaan. Ik wens jullie oprecht het allerbeste toe. Aan de collega's die zich opnieuw kandidaat stellen, wens ik een heel goede en boeiende campagne.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Namens mijn fractie en de Raad wil ik de voorzitter, mevrouw Els Rochette, bedanken. Ze is op een degelijke manier ingevallen. Ze heeft het debat op een goede manier geleid en de oppositie voldoende ruimte gegeven om

daaraan deel te nemen. We willen natuurlijk ook de heer Fouad Ahidar bedanken om in de eerste jaren van de legislatuur het beste van zichzelf te geven als voorzitter. Ik hoop dat de toekomstige voorzitter dit Huis de liefde en toewijding blijft geven die het verdient.

Ik wil ook de griffier-ad interim, mevrouw Nathalie Bos bedanken voor haar inzet in niet altijd gemakkelijke tijden. Ook griffier Patricia Coppens willen we bedanken. Hopelijk maakt ze het goed en wacht haar een deugddoend pensioen. Hopelijk kunnen we elkaar in de toekomst nog ontmoeten.

Ik ben hier niet als enige als jonge snaak binnengekomen in deze Raad. Ondertussen zijn we 5 jaar ervaring later en zouden sommigen mij kunnen beschouwen als een oude rot. Veel collega-raadsleden vertrekken. We hebben elkaar de voorbije 5 jaar leren kennen en hebben intense debatten gevoerd. Uit de grond van mijn hart wil ik hen bedanken voor hun inzet. Er is heel wat ervaring die vertrekt. Wie weet wacht het Vlaams Parlement op mevrouw Bianca Debaets en de heer Dominiek Lootens-Stael, misschien wel het langst zetelende raadslid in de geschiedenis van de Raad. Ook de heer Arnaud Verstraete kiest voor de privésector en wil een eigen initiatief uit de grond stampen. Ik wens hem daar veel succes mee. Mevrouw Khadija Zamouri dank ik voor haar inzet. We hebben soms pittige debatten gevoerd, maar ik heb er wel altijd veel van geleerd. Ook de heer Pepijn Kennis vertrekt. We kregen van hem soms een apart geluid te horen, maar we kunnen niet meer om burgerparticipatie heen. Dat heeft hij toch mee op de agenda kunnen zetten. Last but not least, nemen we ook afscheid van de heer Guy Vanhengel. Het is een eer om hem ook hier te bedanken voor zijn inzet, want hier laat hij volgens mij zijn voornaamste politieke erfenis na. Het vlaggenschip van de Vlaamse gemeenschap in Brussel, het Nederlandstalig onderwijs, is er mee dankzij hem gekomen. Vandaag plukken we daar de vruchten van. Hij heeft dat natuurlijk niet alleen gedaan, maar hij heeft wel de politieke visie, de moed en het doorzettingsvermogen gehad om zich daar jarenlang voor in te zetten. Nu is het aan ons allemaal om zijn erfenis verder te zetten.

We hebben het vaak over Brussel als wereldstad, maar de Vlaamse gemeenschap in Brussel is uiteindelijk niet zo groot. We komen elkaar sowieso nog tegen. Ik wil alle collega's bedanken, ook diegene die ik misschien vergeten ben. Ik wil ook alle VGC-medewerkers bedanken, die zich dagelijks inzetten voor de Vlaamse gemeenschap in Brussel. Normaal gezien tot in de volgende legislatuur, om opnieuw het beste van onszelf te geven.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Na 29 jaar – een lange tijd – zet ik een punt achter mijn werk in de Raad. Ik wil de diensten bedanken en iedereen die in de Raad-VGC werkt of gewerkt heeft.

Met de collega's in de Raad en met het College hebben we vaak politieke debatten gevoerd op het scherpst van de snee en zo hoort het ook. Vurige debatten en onderbrekingen moeten zeker kunnen, maar we moeten wel respect hebben voor elkaar. Los van het politieke debat moeten we respect tonen voor de mens achter de politicus. De stichter van mijn partij, Karel Dillen, zat samen in het Parlement met de communist Louis Van Geyt. Zij gingen zeer gemoedelijk met elkaar om. Laat dat een voorbeeld zijn voor iedereen.

Ik hoop dat ook in de toekomst respect voor de mensen achter de politicus – ongeacht zijn politieke overtuiging - in deze Raad kan blijven bestaan. Ik hoop op toekomstige verkozenen die belang hechten aan de geschiedenis van onze instellingen en weten waarom de institutionele organisatie van Brussel en ons land eruitziet zoals ze eruitziet, dat ze altijd in het

achterhoofd houden wat de betekenis is van bepaalde zaken. Dat is belangrijk om te begrijpen hoe we in Brussel en in dit land aan politiek moeten doen.

Ik hoop dat de VGC in de toekomst blijft doen waarvoor ze grondwettelijk werd opgericht, met name de belangen van de Vlamingen in Brussel verdedigen.

Collegelid Sven Gatz: Ik wens de vorige en de huidige voorzitter, de griffie en de diensten te danken voor de goede organisatie van onze debatten. Ik wil de raadsleden bedanken voor de goede debatten die we bijna altijd gehad hebben, soms pittig, soms inhoudelijk, soms beide. Dat is allemaal goed verlopen. Wij leggen ons mandaat terug in de handen van de kiezer. De politicus wikt, maar de kiezer beschikt. Ik behoor tot de generatie die in 1995 begonnen zijn in de Raad. Mijn collega verlaat na een rijkgevulde carrière de politiek, een andere collega gaat zijn geluk beproeven in het Vlaams Parlement. Wat mezelf betreft, zullen we zien wat het wordt. Daarvoor zijn er verkiezingen. Ik wens iedereen die deelneemt aan de verkiezingen veel geluk. Ik hoop dat iedereen verkozen raakt. Wie niet meer opkomt, wens ik veel geluk in hun verdere loopbaan, maar ook in hun familiale leven.

- *De vergadering wordt om 12.55 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN**Commissievergaderingen - verslagen**

*Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid
van 30 april 2024*

- Verslag uitgebracht door de heer Mathias Vanden Borre betreffende de Rekening voor het dienstjaar 2023 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Rekening van het Reservefonds

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 9B (2023-2024) – Nr.1

*Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid
van 30 april 2024*

- Verslag uitgebracht door de heer Mathias Vanden Borre namens de Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid, betreffende het Ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2023

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 7 (2023-2024) – Nr. 2

*Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid
van 30 april 2024*

- Verslag uitgebracht door de heer Mathias Vanden Borre namens de Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid betreffende het Ontwerp van verordening tot vaststelling van de vijfde aanpassing (nr. 2024/5) van het Meerjarenplan 2022-2025 van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 6A (2023-2024) – Nr. 2

Commissie voor het Reglement van 30 april 2024

- Verslag uitgebracht door de heer Jan Busselen namens de Commissie voor het Reglement betreffende het voorstel tot wijziging van artikel 69 van het Reglement van Orde

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 3B (2023-2024) – Nr. 2

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 12 maart 2024

- Verslag uitgebracht door mevrouw Carla Dejonghe namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport, betreffende het studiebezoek aan Jeugdhuis Tongeluk

SAMENVATTEND VERSLAG

- Stuk 838 (2023-2024) – Nr.1

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 12 maart 2024

- Verslag uitgebracht door mevrouw Carla Dejonghe namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport, betreffende het studiebezoek aan Jeugdhuis Tongeluk

SAMENVATTEND VERSLAG

- Stuk 838 (2023-2024) – Nr.1

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 26 maart 2024

- Verslag uitgebracht door de heer Mathias Vanden Borre namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport, betreffende het studiebezoek aan Zeescouts 140 FOS Roodbaard

SAMENVATTEND VERSLAG

- Stuk 839 (2023-2024) – Nr.1

TREFWOORDENREGISTER

Administratief statuut van de griffier, blz. 35

Betoging rond het lerarentekort, blz. 37

Mededelingen, blz. 4

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de vijfde aanpassing van het Meerjarenplan 2022-2025 van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

- Algemene bespreking, blz. 7

- Stemmingen, blz. 34

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2023

- Algemene bespreking, blz. 5

- Stemmingen, blz. 6

Personeelsstatuut van de Permanente Diensten van de Raad

- Algemene bespreking, blz. 36

- Stemmingen, blz. 36

Plaatstekort in het basisonderwijs, blz. 44

Rekening voor het dienstjaar 2023 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en rekening van het Reservefonds

Algemene bespreking, blz. 5

Stemmingen, blz. 5

Voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde

- Algemene bespreking, blz. 35

- Stemmingen, blz. 35

Vragen om uitleg

Zie - Betoging rond het lerarentekort

- Plaatstekort in het basisonderwijs

Wijziging samenstelling Bureau, blz. 4